

**DUMLUPINAR
ÜNİVERSİTESİ**

**SOSYAL BİLİMLER
DERGİSİ**

**Sayı: 19
Aralık 2007**

Sahibi

Prof. Dr. Güner ÖNCE
Dumlupınar Üniversitesi Rektörü

Editör

Prof. Dr. Ahmet KARAASLAN

Yardımcı Editör

Doç.Dr. Abdullah YILMAZ

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ahmet KARAASLAN
Prof. Dr. Ali SARIKOYUNCU
Prof. Dr. Ali TORUN

Dergi Sekreteryası

Arş. Grv. Güner TUNCER
Arş. Grv. İ.Tuğrul ÇINAR

Yazışma adresi:

Sosyal Bilimler Dergisi
Dumlupınar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Kütahya-Türkiye
Tel: 0 274 265 20 31
sbe@dumlupinar.edu.tr

ISSN

1303-1842

Basım Yeri ve Yılı
YENİGEDİZ MATBAASI
2008

Yenigediz Gazetecilik Matbaacılık Ltd. Şti.
Özyurt Mah. 130 Sk. No: 2
GEDİZ / KÜTAHYA
Tel: 0274 412 5462
Gsm: 0545 412 5462

İÇİNDEKİLER

1) Yunanistan'ın Ekonomik, Hukuki, Siyasi Yapısı ve Yunanistan Vergi Sisteminin Değerlendirilmesi Ahmet KARAASLAN ve Abdullah Burhan BAHÇE.....	1
2) Coğrafya Öğretmenlerinin Teknolojiye Bakış Açıkları Ve Teknolojiden Yararlanma Seviyeleri Ali ÖZEL, Halil İbrahim TAŞ, Ali DEMİRCİ.....	31
3) Planlamanın Avrupa Birliği Boyutu Mustafa DEMİRCİ ve F. Neval GENÇ.....	53
4) Türkiye'de Kamu Sektöründe Yeni Yönetim Felsefesi: Kaynak Kullanımında Etkinlik Açısından Bir Değerlendirme M. Umur TOSUN.....	75
5) Towards Local and Protective Turkish Disaster Management System Süleyman ÇELİK.....	95
6) The Effects of Globalisation on Women Sefa ÇETİN.....	117
7) İlköğretim Okullarındaki Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutum ve İlgilerinin Belirlenmesi Erdoğan ÜNLÜ.....	129
8) Fonksiyonları İtibariyle Türkiye'de Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Seçimi Tartışmaları Mehmet KAHRAMAN.....	149
9) Türkiye'de Yurtiçi Tasarruflar ve Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki: Uygulamalı Bir Analiz (19602004) Aykut EKİNCİ ve Ekrem GÜL.....	167
10) Bilgi Ekonomisine İlişkin Temel Göstergeler Açısından Avrupa Birliği ve Türkiye'nin Karşılaştırılması Funda Rana ADAÇAY.....	185
11) Dengesizlik Modellerine Yönelik Kuramsal Tartışmalar Hasan İSLATİNCE.....	205
12) Antik ve Modern Olimpiyat Oyunlarında Olimpiyat Ateşinin Yakılma Sebepleri ve Bugüne Kadar Düzenlenen Oyunlarda Meşaleyi Yakma Seremonileri Aydın ŞENTÜRK ve Çetin ÖZDİLEK.....	217
13) Divan Şiirinde Caize (Şair Patron Hami İlişkisi) Üzerine Değerlendirmeler-II Kadir GÜLER ve Kerim YAŞAR.....	231
14) Milli Mücadelenin Hazırlık Safhasında Halide Edib Adıvar'ın Faaliyetleri Ve Mustafa Kemal Atatürk Hacı Murat ARABACI.....	271

HAKEM KURULU LİSTESİ

Prof.Dr. A.Berat ALPTEKİN	Selçuk Üniv.	Prof.Dr. İsmet CEMİLOĞLU	Gazi Üniv.
Prof.Dr. A.İhsan GENCER	İstanbul Üniv.	Prof.Dr. Kadir GÖKDEMİR	Gazi Üniv.
Prof.Dr. A. Osman ÖZTÜRK	Ç. 18 Mart Üniv.	Prof.Dr. Kâmil ÖZER	Akdeniz Üniv.
Prof.Dr. A. Osman GÜNDOĞAN	Muğla Üniv.	Prof.Dr. Kemal GÖDE	S.Demirel Üniv.
Doç.Dr. Abdullah YILMAZ	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Kemal GÖRMEZ	Gazi Üniv.
Prof.Dr. Abdurrahman GÜZEL	Gazi Üniv.	Prof.Dr. Kemal SEZEN	Uludağ Üniversitesi
Prof.Dr. Adina Ciugureanu	Ovidius Üniv.	Prof.Dr. Kemal TAMER	Gazi Üniv.
Prof.Dr. Adnan ŞİŞMAN	A.Kocatepe Üniv.	Prof.Dr. Kemal YILDIRIM	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Adnan TEPECİK	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Kenan GÜRSEY	Galatasaray Üniv.
Prof.Dr. Ahmet KARAASLAN	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Korkut TUNA	İstanbul Üniv.
Prof.Dr. Ahmet KIRKILIÇ	Atatürk Üniv.	Prof.Dr. Lütfi ÖZAV	Uşak Üniv.
Prof.Dr. Ahmet MERMER	Gazi Üniv.	Prof.Dr. Mehmet Ali ÜNAL	Pamukkale Üniv.
Prof.Dr. Ahmet ÖZTÜRK	Uludağ Üniv.	Doç.Dr. M. Bülent TOKAT	Dumlupınar Üniv.
Prof.Dr. Ahmet TABAKOĞLU	Marmara Üniv.	Prof.Dr. M.Öcal OĞUZ	Gazi Üniv.
Doç.Dr. Akif ÇUKURÇAYIR	Selçuk Üniv.	Prof.Dr. Mahmut ATAY	Firat Üniv.
Prof. Dr. Ali ARSLAN	İstanbul Üniv.	Prof.Dr. Mecit EŞ	Dumlupınar Üniv.
Prof.Dr. Ali DUYSMAZ	Balıkesir Üniv.	Doç. Dr. Mehmet Ali BEYHAN	İstanbul Üniv.
Prof.Dr. Ali TORUN	Dumlupınar Üniv.	Prof. Dr. Mehmet AKGÜN	Pamukkale Üniv.
Prof.Dr. Aliye M. AKTAŞ	A. Menderes Üniv.	Prof.Dr. Mehmet DEMİREZEN	Hacettepe Üniv.
Prof.Dr. Arslan KALKAVAN	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Mehmet GÜNAY	Gazi Üniv.
Prof. Dr. Aygün ATTAR	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Mehmet PALAMUT	Uludağ Üniv.
Prof.Dr. Atilla ATAR	Anadolu Üniv.	Prof.Dr. Mehmet ŞİŞMAN	Osmangazi Üniv.
Prof.Dr. Atilla YAYLA	Gazi Üniv.	Prof.Dr. Mehmet TOSUNER	Dokuz Eylül Üniv.
Prof.Dr. B. Oba FURMAN	İstanbul Bilgi Üniv.	Prof.Dr. Michael BAKER	Univ. of Strathclyde
Prof.Dr. Bedriye TUNÇŞİPER	Balıkesir Üniv.	Doç.Dr. Muhammed KÖSECİK	Pamukkale Üniv.
Prof.Dr. Bekir ÖZER	Doğu Akdeniz Üniv.	Prof.Dr. Muhammet Nur Doğan	İstanbul Üniv.
Prof.Dr. Bilal ÖZGÜVEN	Süleyman D. Üniv.	Prof.Dr. Mukim SAĞIR	Atatürk Üniv.
Prof.Dr. Bilal Yücel	Cumhuriyet Üniv.	Doç.Dr. Murat ALTUN	İstanbul Üniv.
Doç.Dr.B.Zafer ERDOĞAN	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Mustafa CEMİLOĞLU	Uludağ Üniv.
Prof.Dr. Cemal ÖZGÜVEN	Erciyes Üniv.	Prof.Dr. Mustafa ERDOĞAN	Hacettepe Üniv.
Doç.Dr. Cemil KAYA	Selçuk Üniv.	Prof.Dr. Mustafa ERGÜN	A. Kocatepe Üniv.
Prof. Dr. Cezmi ERASLAN	İstanbul Üniv.	Prof.Dr. Mustafa ÖZER	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Cihan OKUYUCU	Fatih Üniv.	Prof.Dr. Mustafa ÖZKAN	Anadolu Üniv.
Doç.Dr. Cüneyt KOYUNCU	Dumlupınar Üniv.	Doç.Dr. Mustafa ÖKMEN	Celal Bayar Üniv.
Doç.Dr. Dilek DİRENÇ	Ege Üniv.	Prof.Dr. Mustafa SAĞLAM	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Doğan ŞENYÜZ	Uludağ Üniv.	Prof.Dr. Mustafa YILDIRIM	Atatürk Üniv.
Prof.Dr. Edibe SÖZEN	İstanbul Üniv.	Prof.Dr. Nalan ÖLMEZOĞULLARI	Uludağ Üniv.
Prof.Dr. Eduard VLAD	Ovidius Üniv.	Prof.Dr. Necat BERBEROĞLU	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Embiya AĞAOĞLU	Anadolu Üniv.	Prof.Dr. Necdet TİMUR	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Ercan DÜLGEROĞLU	Uludağ Üniv.	Prof.Dr. Nurhan AYDIN	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Ercan EREN	Yıldız Üniv.	Prof.Dr. Nurullah Çetin	Ankara Üniv.
Prof.Dr. Erdal ZORBA	Muğla Üniv.	Prof.Dr. Osman HORATA	Hacettepe Üniv.
Doç.Dr. Ergün YILDIRIM	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Oya KINIKLI	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Eyüp G. İSPIR	Gazi Üniv.	Prof.Dr. Philip KITCHEN	Univ. of Hull
Prof.Dr. Fatih ANDI	İstanbul Üniv.	Prof.Dr. Ramazan GEYLAN	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Fevzi DEVRİM	Dokuz Eylül Üniv.	Prof.Dr. Ramazan ÖZEY	Marmara Üniv.
Doç.Dr. Gülten E. GÜMÜŞTEKİN	Dumlupınar Üniv.	Doç.Dr. Rasim YILMAZ	Dumlupınar Üniv.
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN	Ege Üniv.	Prof. Dr. Recep TOPARLI	Türk Dil Kurumu
Prof.Dr. Güven ALPAY	Boğaziçi Üniv.	Doç.Dr. Rezzan K. SİLKÜ	Ege Üniv.
Prof.Dr. Güven SEVİL	Anadolu Üniv.	Prof.Dr. Rıdvan KARALAR	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. H.Musa TAŞDELEN	Sakarya Üniv.	Prof.Dr. Rıdvan KARLUK	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. Hasan AKAY	Sakarya Üniv.	Prof.Dr. Sami BENGÜTAY	Marmara Üniv.
Prof.Dr. Hasan KAVRUK	İnönü Üniv.	Prof.Dr. Sami DENKER	Dumlupınar Üniv.
Prof.Dr. Hayat KABASAKAL	Boğaziçi Üniv.	Prof.Dr. Selçuk ÜNLÜ	Selçuk Üniv.
Prof.Dr. Himmet Uç	Dicle Üniv.	Prof..Dr. Seydi KARAKUŞ	Dumlupınar Üniv.
Prof.Dr. Hüseyin ERGİN	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Süleyman BEYOĞLU	Marmara Üniv.
Doç.Dr. Hüseyin ÖZGÜR	Pamukkale Üniv.	Prof.Dr. Süleyman DOĞAN	Ege Üniv.
Prof.Dr. İ. Yılmaz ARSLAN	Uludağ Üniv.	Prof.Dr. Şerafettin SEVİM	Dumlupınar Üniv.
Doç.Dr. İbrahim KAYA	Ç. 18 Mart Üniv.	Prof.Dr. Şuayip KARAKAŞ	Gazi Üniv.
Doç.Dr. İ. Yaşar VURAL	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Şule ÖZKAN	Gazi Üniv.
Doç.Dr. İbrahim BAKIRTAŞ	Dumlupınar Üniv.	Prof.Dr. Tefik GÜRAN	İstanbul Üniv.
Prof.Dr. İbrahim YILDIRIM	Cumhuriyet Üniv.	Prof.Dr. Veysel BOZKURT	Uludağ Üniv.
Prof.Dr. İbrahim YILDIRAN	Gazi Üniv.	Prof.Dr. Yavuz Taşkıran	Kocaeli Üniv.
Prof.Dr. İhsan DAĞI	Orta Doğu T. Üniv.	Prof.Dr. Yılmaz BENLİGİRAY	Anadolu Üniv.
Prof.Dr. İhsan SEZAL	Gazi Üniv.	Prof. Dr. Zekeriya Kurşun	Marmara Üniv.
Prof.Dr. İlker PARASIZ	Uludağ Üniv.	Doç.Dr. Zeki ÇAKMAK	Dumlupınar Üniv.
Prof.Dr. İsmail TATLIOĞLU	Uludağ Üniv.	Prof.Dr. Zühtü ALTAN	Anadolu Üniv.

Her hakkı saklıdır. Sosyal Bilimler Dergisi Nisan, Ağustos ve Aralık aylarında olmak üzere yılda üç kez yayınlanan, ULAKBİM/Sosyal Bilimler Veri Tabanında yer alan ulusal hakemli bir dergidir. Sosyal Bilimler Dergisi'nde yayınlanan makalelerdeki görüş ve düşünceler yazarların kendi kişisel görüşleri olup, hiçbir şekilde Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün veya Dumlupınar Üniversitesi'nin görüşlerini ifade etmez. Makaleler sadece referans verilerek kullanılabilir.

Yunanistan'ın Ekonomik, Hukuki, Siyasi Yapısı ve Yunanistan Vergi Sisteminin Değerlendirilmesi

Ahmet KARAASLAN*
Abdullah Burhan BAHÇE**

Özet: Bu çalışmada Türkiye'nin batı komşusu olan Yunanistan, siyasi, hukuki ve ekonomik yapısı ile vergi sistemi çerçevesinde değerlendirilmiştir. Bu açıdan ilk olarak Yunanistan'ın siyasi yapısı içerisinde yer alan yasama, yürütme ve yargı organları görev ve yetkileri açısından açıklanmıştır. Daha sonra, temelleri Roma Hukuku'na dayanan ve tipik bir Avrupa Medeni Hukuku olan Yunan Hukuk Sistemi açıklanmıştır. Küçük ama son derece açık bir ekonomiye sahip olan Yunanistan ile ilgili özellikle AB üyesi olduktan sonraki ekonomik görünümü ifade edilmiştir. Çalışmada son olarak Yunanistan vergi sistemi değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Yunanistan vergi sisteminde vergiler gelir, tüketim ve servet üzerinden alınan vergiler olarak üçlü bir sisteme tabi tutularak açıklanmış ve bu çerçevede; özellikle Yunanistan'ın ekonomik, idari ve vergi yapısı hem kendi aralarında hem AB-27 hem de OECD çerçevesinde ele alınarak sistemler arası etkileşim açıklanmış ve Yunan hükümetinin vergi sistemiyle birlikte hem ekonomisini hem de politikasını nasıl geliştirdiği değerlendirilmiştir.

Anahtar kelimeler: Yunan vergi sistemi, Yunanistan'da ekonomik yapı, Yunanistan'ın siyasi ve hukuki yapısı

Economic, Legal, Political Structure of Greece and Evaluation of Greece Tax System

Abstract: In this study Greece, the western neighbour of Turkey, is evaluated within the terms of political, legal and economic structure with tax system. In this context, firstly legislative, executive and judicial bodies that take place in Greece political structure are explained with functions and powers. Later, Greece Law System which foundations basis on Roman Law is explained. It's implied especially economic outlook after belonging to EU membership with Greece which has a little but extremely open economy. Finally, Greece tax system is evaluated in the study. Taxes in Greece tax system are represented subject to triple system as taxes on income, consumption and property and in this context; especially the interaction between systems is explained by economic, administrative and tax structure of Greece taken up among both themselves and EU-27 also OECD and it's evaluated that how Greek government improve both it's economy and policy with tax system.

Keywords: Greece tax system, economic structure in Greece, Greece's political and legal structure

* Prof. Dr., Dumlupınar Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü

** Arş. Grv., Dokuz Eylül Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü

GİRİŞ

Yunanistan Güneydoğu Avrupa'da konumlanmış bir ülkedir. Avrupa Birliği ve NATO üyesi olan Yunanistan, aynı zamanda Türkiye'nin batı komşusudur. Yunanistan'la ilgili genel, demografik ve sosyal bilgileri içeren Tablo 1 aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 1: Genel Bilgiler

Resmi Adı	Helenik Cumhuriyet
Yönetim Şekli	Parlamentar Demokrasi
Resmi Dil	Yunanca
Para Birimi	AB Ortak Para Birimi Euro (2001'den önce Yunan drahmisi kullanılmıştır.)
Nüfus	11,1 Milyon
Yüzölçümü	131 957 Km ²
Başkenti	Atina
Başlıca Şehirler	Atina, Selanik, Patras, Larisa, İraklion, Drama, Serez, Kavala, Gümölcine, İskeçe
Komşu Ülkeler	Kuzeyde Arnavutluk (247 Km), Makedonya Cumhuriyeti (246 Km), Bulgaristan (474 Km), Kuzey Doğuda Türkiye (203 Km)
Etnik Yapısı	%98 Yunan Ortodoks, %2 Müslüman Türk ve Diğer Azınlıklar (Türk, Slav, Pomaklar, Arnavut, Çingene Ve İllian)
İklim	Akdeniz İklimi; yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı.
Coğrafi Konum	Güney Avrupa, Arnavutluk ve Türkiye arasında Ege Denizi ve Akdeniz sınır.*
Konuşulan Diller	Yunanca 99% (resmi dil); Türkçe, diğer. Arnavutça yaklaşık olarak 700,000 Arnavut göçmen tarafından konuşulmaktadır. İngilizce ikinci ağırlıklı dildir.
Dinler	Yunan Ortodoksu (vatandaşların yaklaşık olarak %98'i), Müslümanlık (%1,3'ü), Yahudilik, Katolik, Protestanlık ve diğer dinsel inanışlar.
Eğitim	Mecburi eğitim 9 yıl. Okul yazarlık oranı %97,5.
Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar	Australia Grubu, BIS, BSEC, CE, CERN, EAPC, EBRD, EIB, EMU, EU, FAO, G- 6, IAEA, IBRD, ICAO, ICC, ICFTU, ICRM, IDA, IEA, IFAD, IFC, IFRCS, IHO, ILO, IMF, IMO, Interpol, IOC, IOM, IPU, ISO, ITU, MIGA, MINURSO, NAM, NATO, NEA, NSG, OAS, OECD, OIF, OPCW, OSCE, PCA, SECI, UN, UN Güvenlik Konseyi, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, UNMEE, UNMIS, UNOMIG, UPU, WCO, WEU, WFTU, WHO, WIPO, WMO, WTO, ZC
Sağlık	Doğum Oranı; 10.1/ 1,000. Ölüm Oranı; 9.5/1,000. Bebek ölüm oranı; 5.43/1,000. Erkeklerde ortalama yaşam süresi 76.72 yıl, kadınlarda 81.91yıl.
İşgücü	4.72 milyon

Kaynak: Bureau of European and Eurasian Affairs, October 2006

<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3395.htm> Erişim: 03.05.2007.

* <http://dir.yahoo.com/Regional/Countries/Greece/Government/> Erişim: 03.05.2007.

Yunanistan adı antik İyonya'nın (bugünkü İzmir, Aydın, Manisa bölgesi) Arapça ve Farsça söyleniş şekline gelir. Orta Çağ'da Bizans döneminde ve daha sonra Osmanlı zamanında Romalı anlamına gelen Rum adı kullanılmıştır. Bu isim bugün daha çok Kıbrıs'ın güneyi, İstanbul ve Ege'deki Yunan asıllı halkı ifade etmek için kullanılmakta, Yunanistan'da yaşayanlara ise Yunanlı denilmektedir. Ülke Yunanca'da Hellas, Avrupa dillerinde Grek, Greece vb. biçimlerinde, İlyada Destanı'nda da Akha'ların ülkesi olarak adlandırılır (<http://tr.wikipedia.org/wiki/Yunanistan>Erişim:07.05.2007). Yunanistan'ın ilk sakinlerine sıklıkla Pelasgi, yani "deniz halkı" adı verilmiştir. Yarımada'nın bu sakinleri kuzeyden göçen işgalcilerin etkisi ile güneye kaçmışlar, birbiri ardı sıra gelen işgallerle güney kıyılarına ve Ege Adaları'na yayılmışlardır. M.Ö. 3200'lerde bölgeye yeni gelenlerle birlikte zamanla Yunanca'ya dönüşen bir Hint-Avrupa dili oluşturulmuştur. Antik Yunanistan M.Ö. 2. yy.'da Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyetine girerek ortadan kalkmıştır. Roma İmparatorluğu'nun 4. yüzyılda bölünmesiyle birlikte 1821'e kadar Doğu Roma (Konstantinopolis) ve Osmanlı Devleti (İstanbul) tarafından yönetilmiştir. Antik kültürler ve politeist dinler bu dönemlerde yerini Ortadoğu kaynaklı dinler olan Ortodoks Hıristiyanlığa, 13.-14. yüzyıllardan sonra da Müslümanlığa bırakmıştır.

Günümüzdeki modern Yunanistan, 1821'de Osmanlı Devleti'nin İngiltere, Fransa ve Rusya karşısında aldığı yenilgiler sonucu, bu imparatorlukların koruma bölgesi olarak, İstanbul'un idaresinden koparılan Mora yarımadası ve Atina'dan ibaret küçük bir bölgede "Yunan Krallığı" adı altında kurulmuştur. [Osmanlı Devleti'nden 25 Mart 1821](http://www.atlapedia.com/online/countries/greece.htm) tarihinde bağımsızlığını kazanan Yunanistan'ın [1829](http://www.atlapedia.com/online/countries/greece.htm) yılında bağımsızlığı tanınmıştır (<http://www.atlapedia.com/online/countries/greece.htm>Erişim:07.05.2007). 1946 yılında, İtalya'nın 1912'de Osmanlı'dan aldığı 12 adanın, İngiltere'ye geçmesiyle, bu adalar Atina yönetimine verildiğinde; Atina yönetimi 1821-1946 arasındaki 125 senede hep savaş galibi emperyal devletlerin yanında yer alarak, İstanbul aleyhine topraklarının yüzölçümünü yaklaşık 10 misline çıkarmayı başarmıştır. Yunanistan 1952 yılında NATO'nun üyesi olmuştur. Kasım 1973'te Atina'daki Politeknik Üniversitesi'ndeki öğrencilerin ayaklanmasıyla, General Dimitrios Ioannides Papadopoulos'u indirerek diktatörlüğü devam ettirmeye çalışmıştır. General Ioannides, Temmuz 1974'te Kıbrıs Başkanı Archbishop Makarios'u devirerek Türkiye ve Yunanistan'ı savaşın eşiğine getirmiştir. "Nitekim dönemin Başbakanı Bülent ECEVİT, Kıbrıs Barış Harekati düzenleyerek adada barışın hakim olmasını sağlamıştır"* Vatandaşların önderliğinde Karamanlis, Fransa'daki sürgün hayatından kurtarılacak seçimler yapılana kadar sürede hükümeti kurarak ulusal birliği sağlamaya çalışmıştır. Karamanlis, Yeni Demokrasi partisini kurarak 1974 Kasım'ındaki seçimleri kazanarak Başbakan olmuş ve hükümeti kurmuştur ([Http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/country_profiles/1009249.stm](http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/country_profiles/1009249.stm) Erişim:07.05.2007).

*Bu cümle yazarların kendi fikridir.

1 Ocak 1981'de, Yunanistan Avrupa Topluluğu'nun (bugünkü adıyla Avrupa Birliği) 10. üyesi olmuştur. 1981 ve 1985 yıllarında parlamento seçimleri sonucunda Yunanistan'da Andreas Papandreou önderliğinde Panhelik Sosyalist Hareket (PASOK) seçimleri kazanmış ve Andreas Papandreou başbakan seçilmiştir. 17 Ocak 1996'da Başbakan Papandreou'nun hastalanmasıyla yerini eski Sanayi Bakanı Kostas Simitis'e bırakmıştır. Eylül 1996'daki seçimlerde Kostas Simitis başbakan seçilmiştir. Nisan 2000'de, Simitis ve PASOK seçimleri tekrar kazanmıştır. Partisi Yeni Demokrasi'nin on yıldan uzun bir süre sonra yeniden iktidara gelerek kazandığı 8 Mart 2004 ve 16 Eylül 2007 parlamento seçimlerinden sonra, Kostas Karamanlis, iki kez Yunanistan başbakanı olmuştur. Karamanlis, Kıbrıs'ın yeniden birleştirilmesi konusunda BM aracılığında yürütülen müzakereleri selefi Kostas Simitis'ten kritik bir aşamada devralmıştır. Konuyu en önemli önceliği olarak nitelendiren başbakan, Kıbrıs konusunda “*adil, kalıcı ve Avrupalı bir çözüm*” için çalışacağına söz vermiştir (http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/tr/infoCountryPage/setimes/resource_centre/bios/karamanlis_costas?country=GreeceErişim:30.10.2007).

1. SİYASİ, HUKUKİ ve EKONOMİK YAPI

Yunanistan'daki parlamenter sistem birçok yönüyle Türkiye'dekine benzer bir yapıya sahiptir. Yasama görevi, dört yılda bir yapılan genel seçimler sonucu oluşturulan 300 kişilik bir meclis tarafından yürütülmektedir. Yürütme görevi ise, bu meclisin yarısından bir fazlasının desteğini alan hükümet tarafından yerine getirilmektedir. Devletin en üst düzey temsilcisi konumunda olan Cumhurbaşkanı ise, yine bu meclis tarafından üye tam sayısının üçte ikisinin desteğini almak şartıyla meclis tarafından gösterilen adaylar arasından beş yıllığına seçilmektedir. Aynı kişi bu görevi en fazla iki kez yapabilmektedir. Parlamantonun üst üste (beşer gün ara ile) yapılan üç oylama sonucu Cumhurbaşkanı seçememesi halinde meclis feshedilir ve yeni yapılan seçimlerle oluşturulan meclis Cumhurbaşkanı seçer. Ancak yeni oluşturulan bu mecliste ilk tur oylamada yine üçte iki oranında oy gerekirken, ikinci tur oylamada salt çoğunluğun oyu yeterlidir. Bu oylamada da seçim sonuçlandırılmamışsa, en yüksek oyu alan iki aday arasında yapılacak olan yeni oylamada daha yüksek oy alan aday seçilmiş olur(Sapmaz,2004:3).

1.1. Siyasi Yapı

Yunanistan'ın devlet sistemi Üniter çok partili Cumhuriyet olarak adlandırılmaktadır(<http://www.infoplease.com/ipa/A0107588.html> Erişim: 28.06.2007). Yunanistan'ın Devlet Başkanı 8 Şubat 2005'ten beri Karolos Papoulias'tır ve Başbakan ise 16 Eylül 2007 erken seçimlerinden bu yana Kostas Karamanlis'tir. Yeni Demokrasi Partisi ile Karamanlis, eğitim ve adalet alanındaki anayasal değişikliklerin hızlandırılmasını, ekonomik gelişmenin

hızlandırılmasını, yeni vergilere gerek olmadığını, sosyal yardımların ve devleti modernleştirme sürecinin bir an önce tamamlanması amacıyla güçlü bir hükümetin şart olduğunu ifade ederek seçimi kazanmıştır.

1.1.1. Yasama Organı

Günümüz demokrasilerinde, siyasi kararlar direkt olarak vatandaşlar tarafından alınmamakta, temsili seçimlerle kararlar gerçekleştirilmektedir. Seçmenler yasama yetkilerini Parlamento gibi temsili kurumlara bırakmışlardır. Parlamento, yasama işlemlerini yürüten ve hükümeti kontrol eden (yasama denetimi) bir politik kurum ve bir temsili araçtır. Bununla birlikte, günümüzde Parlamento kendi tüzel kişiliği ve farklı amaçları bulunan alt-birimlere hususi bir kurum ve araçtır.

Yunanistan 11 Haziran 1975'te kabul ettiği ve Mart 1986 ve Nisan 2001 yıllarında tekrar düzenlediği anayasayı kullanmaktadır. Yasama organında 300 sandalye bulunmaktadır. Tek meclisli bir sistemdir. Politik partiler; Yeni Demokrasi Partisi (ND), Panhelik Sosyalist Hareket Partisi (PASOK), Yunanistan Komünist Partisi (KKE), Sol Koalisyonu Partisi (SYNASPISMOS) ve Popüler Ortodoks Partisi (LAOS) olmak üzere çok partili bir sistem mevcuttur. Oy kullanma hakkı evrenseldir ve 18 yaş ehliyeti aranmaktadır. Temmuz 1974'te Yunanistan'da demokrasinin yeniden yoluna girmesiyle, C. Karamanlis başkanlığındaki Ulusal Birlik Hükümeti ileriye yönelik olarak demokrasiyi daha da kuvvetlendirmek ve ihtilalin yıkıcı tecrübelerini ortadan kaldırmak için 1952 Anayasası'nı yeniden düzenlemiştir. 17 Kasım 1974'te seçimler yapılmış ve 8 Aralık 1974'te de halkoyuna sunulmak üzere referanduma gidilmiştir. 1975 Anayasası, bireysel ve sosyal hakların düzenlenmesini içermektedir. Devletin biçimini Seçimsel Parlamenter Cumhuriyet olarak belirleyerek siyasal yaşamı düzenlemiştir. Hukukun egemenliği etkin bir şekilde korunmuş ve ayrıca Avrupa Ekonomik Topluluğu'na ve uluslararası organizasyonlara katılmak açısından tedbirler alınmıştır. 6 Mart 1986'da, Anayasa'nın 110. maddesine uygun olarak devletin şeklinin Parlamenter demokrasi olarak belirlendiği koşul ve diğer tedbirler tekrar gözden geçirilmiş ve Anayasa'da seçimlerin Yunan halkına ait olduğu metni yer almıştır. 2001 yılında, Anayasa'da yeni ve daha kapsamlı revizyona gidilmiştir. Anayasa isteğe bağlı bir ortamda oylanmıştır. Anayasa'da toplamda 79 maddenin düzeltilmesine karşılık, düzeltilen maddelerin çoğunluğu parlamenterlerin 4/5'i tarafından kabul edilmiştir. Bu yüzden politik realite esnekliğini gösteren bu döneme "*isteğe bağlı revizyon*" denilmiştir (<http://www.parliament.gr/english/politeuma/default.asp> Erişim: 04.07.2007).

1.1.1.1. Görev ve Yetkileri

Parlamentonun işleyişinin modernizasyonu ve geliştirilmesi açısından

uluslararası birtakım standartlar bulunmaktadır. Demokratik bir rejimin modern politik ve organizasyonel organı olarak Parlamentonun fonksiyonlarını destekleyen dört servis birimi bulunmaktadır.

Bunlar(<http://www.parliament.gr/english/organwsh/default.asp>Erişim:04.07.2007): Yasama İşleri Genel Müdürlüğü, İdari Destek Genel Müdürlüğü, Uluslararası İlişkiler ve İletişim Genel Müdürlüğü, Parlamento Bilim Servisi. Bu servisler içindeki herkes, müdürlük birimlerine bölünen genel müdürlükler şeklindedir. Bu genel müdürlüklerin kapsamı Anayasa tarafından korunmaktadır. Bütün bu servisler Meclis Başkanı tarafından idare edilmektedir. Meclis Başkanı, seçimden sonra imtiyaz süresi boyunca servisleri yönetebilme hakkına sahiptir.

1.1.2. Yürütme Organı

Yunanistan'ın yürütme organı Devlet Başkanı, Başbakan ve Bakanlıklardan oluşmaktadır. Çok yönlü bir yürütme sistemi bulunmaktadır. İdare yönetiminde resmi dil olarak Yunanca kullanılmaktadır. Yunanistan'ın ulusal idari yapısına bakıldığında yr alan kurumlar şunlardır

([Http://www.gksoft.com/govt/en/gr.html](http://www.gksoft.com/govt/en/gr.html)Erişim:04.07.2007): Devlet Başkanı, Başbakan, Ege Bakanlığı, Tarım Bakanlığı, Kültür Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı, Çevre, Fiziksel Planlama ve Bayındırlık İşleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Sağlık ve Refah Bakanlığı, İçişleri, Kamu İdaresi ve Yerel Yönetim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Makedonya ve Trakya Bakanlığı, Deniz Ticareti Bakanlığı, Ulusal Savunma Bakanlığı, Ulusal Ekonomi Bakanlığı, Basın ve Kitle İletişim Araçları Bakanlığı, Kamu Düzeni Bakanlığı, Ulaştırma ve Haberleşme Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Ulusal Telekomünikasyon Komisyonu, Yunanistan Bankası, Yunan Veri Koruma Otoritesi.

1.1.2.1. Görev ve Yetkileri

Bakanlıkların yapısına bakıldığı zaman, ilk olarak Tarım Bakanlığı'nın Orman Araştırma Enstitüsü içerdiği görülmektedir. Kültür Bakanlığı'nın bünyesinde Kamu Sporları Müsteşarlığı bulunmaktadır. Kalkınma Bakanlığı'nın bünyesinde altı adet kurum bulunmaktadır. Bunlar; Araştırma ve Teknoloji Genel Sekreterliği, Tüketici Genel Sekreterliği,* Jeoloji ve Maden Tetkik Enstitüsü, Patent Hakları Organizasyonu (OBI), Yunan Ulusal Turizm Organizasyonu (EOT), Helenik Standart Organizasyonu (ELOT)'dur. Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı; Yetişkin Eğitimi Genel Sekreterliği, Mesleki Eğitim ve Staj Organizasyonu ve Yunan Dili Merkezi'nden oluşmaktadır. Çevre, Fiziksel Planlama ve Bayındırlık İşleri Bakanlığı'nda bir Sismoloji ve Deprem Mühendisliği Enstitüsü bulunmaktadır. Dışişleri Bakanlığı, Yunan halkının yurt

* Araştırma ve Teknoloji Genel Sekreterliği; Bilimsel Araştırma Ulusal Merkezi (Demokritos), Deniz Araştırması Ulusal Merkezi, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Merkezi, Dil ve Konuşma Gelişimi Merkezi, Girit Deniz Biyolojisi Merkezi gibi kurumlardan meydana gelmektedir.

dışı işlerini bir Genel Sekreterlik yardımıyla düzenlemektedir. Sağlık ve Refah Bakanlığı, Kontrol ve Müdahale Ulusal Merkezi ile uyumlu olarak çalışmaktadır. İçişleri, Kamu İdaresi ve Yerel Yönetim Bakanlığı; Eşitlik Genel Merkezi ve bu merkezin bünyesinde bulunan Eşit Haklar Araştırma Merkezi ile eşgüdümlü hareket etmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde Çalışma Şartları ve Sağlık Genel Müdürlüğü ve Yunan İşgücü İstihdam Organizasyonu'nu barındırmaktadır. Ulusal Savunma Bakanlığı; Helenik Kara Kuvvetleri ve Helenik Hava Kuvvetleri ve Deniz Kuvvetleri'nden oluşmaktadır. Ulusal Ekonomi Bakanlığı bünyesinde bir Yunanistan Ulusal İstatistik Servisi'ni barındırmaktadır. Son olarak Kamu Düzeni Bakanlığı ise, Helenik Polisi ve Helenik İtfaiyesi'nden oluşmaktadır ([Http://www.gksoft.com/govt/en/gr.html](http://www.gksoft.com/govt/en/gr.html) Erişim:04.07.2007). Yunanistan'ın İdari örgütlenme biçimi ise, 13 periferi (Bölgesel sınır) ve 51 nomi (bir vali veya yüksek rütbeli memurun sorumluluğunda olan bölge)'den meydana gelmektedir.

Yunanistan hükümeti; “*Anglo-Saxon*” demokrasileri olarak da ifade edilen İngiliz ve Kanada hükümetlerinde uygulana gelen resmi hükümet programları ve kesin seçim taahhütlerine benzer bir seyir izlemekte; bunun yanı sıra ekonomi, savunma ve dış ilişkiler gibi merkezi politika meselelerine daha fazla ağırlık vermektedir(OECD,2004:68). Bu anlamda Yunan hükümetinin merkezi politika meselelerinden öncelikle ekonomi ve demokrasiye; daha sonra eğitim ve yaşam kalitesine ve son olarak kamu sektörü açısından ise ulusal bağımsızlık ve ulusal savunmaya ağırlık verdiği ifade edilebilmektedir(OECD,2004:70). Bunun yanı sıra makroekonomik politikada da ücretlerin enflasyon düzeyine göre otomatik olarak endekslenmesi, anti-enflasyonist tedbirlerin alınması ve vergi kaçakçılarının cezai tatbikatı gibi konularda da Yunan hükümetinin icraatları bulunmaktadır. Hükümetin sosyal programını desteklemek açısından vergi sisteminin değiştirilmesi, kaynakların yeniden dağıtımını sağlayarak refah düzeyi daha düşük kesime avantaj sağlamıştır. Bu durum aynı zamanda vergi kaçakçılığı konusunda sürdürülen politikanın da başarılı olabildiğini göstermektedir.

Gayretlerini engellemiştir. Bu durum AB Topluluk Destek Çerçeve Programı kapsamında sağlanan finansmanlarla kara ve demiryollarında, liman ve havaalanlarında yapılacak iyileştirmelerle değişmektedir(Sapmaz,2004:12).

Yunanistan Ocak 2002'de Euro'ya adapte olmuştur. Euro'ya adaptasyon Yunanistan'a Eurobond piyasasında düşük ve rekabetçi bono oranlarına geçişi sağlamıştır. Bu durum önemli ölçüde ekonomik büyümeyi canlandıran tüketici harcamalarında büyük bir artışa neden olmuştur. Bunun yanı sıra, 2002 yılından itibaren başlanan ve 2004 Atina Olimpiyatları'nın hazırlanmasıyla ilgili kamu harcamalarıyla birleşen daha esnek bir maliye politikası uygulamasına başlanması sonuçta 2003 ve 2004 yıllarında aşırı bütçe açıklarına neden olmuştur. 2004 yılındaki bütçe açığı Yunan Hükümeti tarafından GSYİH'nın %

6,6'sı olarak hesaplanmıştır. 2005 yılı bütçe açığı ise, daha düşük % 4,3 oranında hesaplanmış, GSYİH'ya oranla borç oranı % 107,9 olarak hesaplanmıştır. 2006 yılına ilişkin olarak hükümet, Aşırı Açık Gözetim Programı (ECSP) altında mali durum açısından kemer sıkma politikası uygulayarak devlet borcunu GSYİH'nın % 2,6'sına indirmeyi planlamıştır (<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3395.htm>Erişim:03.05.2007).

Yunanistan, Euro alanı ekonomileri içerisinde kamu sektörünün GSYİH'ya oranla % 40'ları bulduğu kapitalist bir ekonomidir. 2005 yılında bütçe gelirleri 94,13 milyar \$ ve kamu harcamaları ise 103,4 milyar \$'dır. 2005 yılında kamu borcu GSYİH'ya oranla % 106,8'dir. Yunanistan, AB yardımlarından yıllık GSYİH'sının % 3,3'ü kadar yardım sağlayan bir ülke konumundadır. Kamu borcu, enflasyon ve işsizlik oranları Euro alanı ortalamasından yüksektir. Sonuç olarak Yunan hükümeti, kamu harcamalarını düşürmeye devam ederek kamu sektörünün büyüklüğünü azaltmaya ve çalışma ve emeklilik sistemlerinin reformunu sağlamaya çalışmaktadır

(<https://cia.gov/cia/publications/factbook/geos/gr.html#Econ>Erişim:09.07.2007). Yunanistan'ın AB'den 2000-2006 dönemine ilişkin olarak almış olduğu ekonomik yardımlar 8 milyar \$'dır.

Yunan ekonomisinin 2006 yılı hesaplanan büyüme oranı % 4,2'dir ve benzer büyüme oranları 2007 yılına tasarı oluşturmuştur. Bu büyüme rakamları, kadınlar arasında ve 27 yaşından küçük bireylerde hala önemli ölçüde yüksek olan işsizlik oranlarındaki düşüştür (2004'ün 2. çeyreğinde % 10,4 iken 2005 yılının aynı çeyreğinde % 9,8'e düşmüştür) kaynaklanmaktadır (http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/country_profiles/1009249.stmErişim:22.10.2007). Yunanistan'da kişi başına düşen gelir 22,000 \$ civarındadır ve işsizlik oranı ise % 9,9'dur.

1.1.3. Yargı Organı

1975 Anayasası, bireysel ve sosyal hakların düzenlenmesini içermektedir. Anayasa'da hukukun egemenliği etkin bir şekilde korunmuş ve ayrıca Avrupa Ekonomik Topluluğu'na ve uluslararası organizasyonlara katılmak açısından tedbirler alınmıştır. Yargısal alan anayasa mahkemesi gibi yüksek bir mahkemeyi içermektedir. Yargı organı açısından; bütün yargılamalar Yargı Konseyi ile müzakereler sonucunda başkan tarafından ömür boyu görevde kalmak üzere atanmış hakimler tarafından gerçekleştirilmektedir (<http://cia.gov/cia/publications/factbook/geos/gr.html#Econ>Erişim:09.07.2007).

1.1.3.1. Görev ve Yetkileri

Üç çeşit Yunan mahkemesi bulunmaktadır; idari, ceza ve medeni hukuk

mahkemeleri. Bu mahkemeler yargılama yetkisini üç düzeyde yürütmektedirler. Ceza ve medeni hukuk mahkemeleri anayasaca tayin ve ihdas olunan aynı yargıç tarafından yürütülmektedir. Üç çeşit yargısal memur bulunmaktadır; hakimler, savcılar ve mübaşirler. Sivil davalar için üç çeşit bölge idare mahkemesi bulunmaktadır. Bunlar Sulh hakimli mahkemeler, Tek kişili ve üç üyeli Bölge İdare Mahkemeleri. Üç üyeli Bölge İdare Mahkemeleri, en önemli (genellikle yüksek miktarlı konularda) medeni hukuk olaylarında ilk mahkeme görevini üstlenirler ve ayrıca sulh hukuk davaları açısından temyiz mahkemesi fonksiyonu üstlenmektedirler. 13 büyük Yunan şehirde 13 Yargıtay Mahkemesi bulunmaktadır. Yargıtay Mahkemeleri, hem kanuni hem de fiili durum davalarına bakmaktadırlar ve üç yargıç tarafından yürütülmektedirler. Medeni Hukuk davalarında, yargıç davanın gelişim ve karar alınma evrelerinde tarafsız bir rol oynamaktadır. Yunanistan'da bir yargıç yalnız çalışmaktadır. Bu ülkede idari elemanlar haricinde görev alan hukuk katipleri bulunmamaktadır (<http://jurist.law.pitt.edu/world/greece.htm>Erişim:09.07.2007).

1.2. Hukuki Yapı

Yunan Hukuk Sistemi'nin temelleri Roma Hukuku Sistemi'ne dayandırılmıştır. Yargılama; medeni, ceza ve idari mahkemelere bölünmüştür. Cebri yargılama görünümünü muhafaza etmektedir

(<https://cia.gov/cia/publications/factbook/geos/gr.html#Econ>Erişim:09.07.2007).

Yunan Hukuku, Avrupa yasa sistemlerinden birkaç farklı değişiklikle birlikte tipik bir Avrupa Medeni Hukuku'dur. Temel olarak Alman yasa geleneğinden etkilenmiştir. Çağdaş Yunan Hukuku'nun orijinleri klasik dönemin Roma Hukuku'nun entelektüel ve öncü kaynaklarına dayandırılarak Antik Yunan Hukuku'na kadar götürülebilir. Yunanistan'ın Roma tarafından fethedilmesinden sonra, Roma Hukuku resmi anlamda Yunanistan'da kullanılmaya başlanmış ancak pek çok Yunan Hukuku da yürürlükte kalmıştır. Bizans dönemi boyunca, Yunan gelenekleri ve Antik hukukun kalıntıları, Justinianus tarafından toplattırılan Roma hukuku hususi hukuk kuralları külliyatını etkilemiştir. Sonradan Yunan orijininden gelen imparatorların kanun koyma ve yasama yetkisi artan bir şekilde modaya dönüşmüştür. 15. yy.'ın başlarından 1821 yılına kadar geçen dönemde, Yunanistan Osmanlı Devleti'nin himayesi altında yaşamıştır. 1821 yılındaki Bağımsızlık Savaşı'nın ardından çağdaş Yunan yönetimi oluşturulmuş ve kendi Bizans İmparatorlukları'nın hukuk düzeni yeniden gündeme getirilmiştir. Çağdaş yasamanın pek çok düzenlemesiyle birlikte Bizans Hukuku uygulamaları, belirli bir çalışma alanına ilişkin saptanmış yasaların tümü oluşturuluncaya kadar (ticari kanunlar-1828 yılı, medeni hukuk kanunları-1940 yılı, ceza kanunları-1833, 1951 yılları, Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu-1835, 1968 yılları, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu-1834, 1951 yılları vb.) yürürlükte kalmıştır

(<http://jurist.law.pitt.edu/world/greece.htm>Erişim:09.07.2007).

1.3. Ekonomik Yapı

Yunanistan küçük, ancak son derece açık bir ekonomiye sahiptir. Toplam milli gelirden AB ülkeleri içerisinde Portekiz'den sonra en düşük gelire sahip ülke konumundadır. Yunanistan'da endüstriyel yapı diğer AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında zaman hep daha sınırlı kalmıştır. Son yıllarda endüstrinin GSYİH içindeki payı %21-22 ve imalat sektörünün payı %10-12 düzeyinde olmuştur. Geniş kamu sektörü, 1970'lerden beri süregelen düşük seviyedeki ekonomik büyümenin nedeni olarak gösterilmektedir. Kamu sektörü hizmet ve mal sağlamanın dışında kapsamlı bazı politikaları gerçekleştirmek için araç olarak kullanılmıştır. Yunanistan'da devlet savunma sanayi, hava ve demiryolları ile rafinerilerde ve sanayi sektörünün % 70'inde 1990'lı yılların başlarına kadar etkin bir rol üstlenmiştir. Kamunun bankacılık sektöründe de var olan belirleyiciliği bir çok büyük endüstriyi kontrol etmesine imkan vermiştir. 1996 yılına kadar kamu sektörünün tekel gücünü azaltmak için küçük çaplı değişiklikler yapılmış ancak teknolojiye gelişmeler, küreselleşmenin hızlanması ve Avrupa Birliği'ne verilen bazı taahhütler çerçevesinde kamu sektörü reformları öncelikli bir politika haline gelmiştir. 1998 yılında Hükümet EMU'ya katılım çerçevesinde kapsamlı bir özelleştirme programına başlamıştır. Ülkedeki endüstrinin büyük bir kısmı Selanik ve Atina bölgesinde yoğunlaşmıştır. Kuzey bölgelerinde ve Ege adalarındaki yetersiz altyapı, hükümetin merkezîyetçiliği azaltma ve yerel yönetimleri güçlendirme gayretlerini engellemiştir. Bu durum AB Topluluk Destek Çerçeve Programı kapsamında sağlanan finansmanlarla kara ve demiryollarında, liman ve havaalanlarında yapılacak iyileştirmelerle değişmektedir(Sapmaz,2004:12).

Yunanistan Ocak 2002'de Euro'ya adapte olmuştur. Euro'ya adaptasyon Yunanistan'a Eurobond piyasasında düşük ve rekabetçi bono oranlarına geçişi sağlamıştır.* Bu durum önemli ölçüde ekonomik büyümeyi canlandıran tüketici harcamalarında büyük bir artışa neden olmuştur. Bunun yanı sıra, 2002 yılından itibaren başlanan ve 2004 Atina Olimpiyatları'nın hazırlanmasıyla ilgili kamu harcamalarıyla birleşen daha esnek bir maliye politikası uygulamasına başlanması sonuçta 2003 ve 2004 yıllarında aşırı bütçe açıklarına neden olmuştur. 2004 yılındaki bütçe açığı Yunan Hükümeti tarafından GSYİH'nın % 6,6'sı olarak hesaplanmıştır. 2005 yılı bütçe açığı ise, daha düşük % 4,3 oranında hesaplanmış, GSYİH'ya oranla borç oranı % 107,9 olarak hesaplanmıştır. 2006 yılına ilişkin olarak hükümet, Aşırı Açık Gözetim Programı (ECSP) altında mali durum açısından kemer sıkma politikası uygulayarak devlet borcunu GSYİH'nın % 2,6'sına indirmeyi planlamıştır.

(<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3395.htm>Erişim:03.05.2007).

*Yunanistan daha önce dragma'yı kullanırken yüksek enflasyon riski altında bir ülkeydi.

Yunanistan, Euro alanı ekonomileri içerisinde kamu sektörünün GSYİH'ya oranla % 40'ları bulduğu kapitalist bir ekonomidir. 2005 yılında bütçe gelirleri 94,13 milyar \$ ve kamu harcamaları ise 103,4 milyar \$'dır. 2005 yılında kamu borcu GSYİH'ya oranla % 106,8'dir. Yunanistan, AB yardımlarından yıllık GSYİH'sının % 3,3'ü kadar yardım sağlayan bir ülke konumundadır. Kamu borcu, enflasyon ve işsizlik oranları Euro alanı ortalamasından yüksektir. Sonuç olarak Yunan hükümeti, kamu harcamalarını düşürmeye devam ederek kamu sektörünün büyüklüğünü azaltmaya ve çalışma ve emeklilik sistemlerinin reformunu sağlamaya çalışmaktadır (https://cia.gov/cia/publications/factbook/geos/gr.html#EconErişim:09.07.2007). Yunanistan'ın AB'den 2000-2006 dönemine ilişkin olarak almış olduğu ekonomik yardımlar 8 milyar \$'dır.

Yunan ekonomisinin 2006 yılı hesaplanan büyüme oranı % 4,2'dir ve benzer büyüme oranları 2007 yılına tasarı oluşturmuştur.¹ Bu büyüme rakamları, kadınlar arasında ve 27 yaşından küçük bireylerde hala önemli ölçüde yüksek olan işsizlik oranlarındaki düşüşten (2004'ün 2. çeyreğinde % 10,4 iken 2005 yılının aynı çeyreğinde % 9,8'e düşmüştür) kaynaklanmaktadır (http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/country_profiles/1009249.stmErişim:22.10.2007). Yunanistan'da kişi başına düşen gelir 22,000 \$ civarındadır ve işsizlik oranı ise % 9,9'dur.

AB'den yapısal fonlar ve teşvikler çerçevesinde önemli destekler almasına rağmen, Yunanistan'da tarım sektörü işgücünün % 12'sini istihdam etmektedir ve hala küçük çiftlikler ve düşük sermaye yatırımlarıyla nitelendirilmektedir. Yunanistan'da tarım, ormancılık ve balıkçılığın GSYİH'ya katkısı son yıllarda azalmış olmasına rağmen, bu sektörlerin GSYİH'ya katkısı % 5,4 ile AB ortalaması olan %2,5'un çok üstündedir. Ancak, hizmet sektörünün GSYİH'ya katkısı çoğu gelişmiş ülkede olduğu gibi önemli yer tutmakta ve 2006 yılında GSYİH'nın %73,3'ünü teşkil etmektedir. Hizmetler sektörü, Yunan ekonomisinin en büyük ve en hızlı büyüyen sektörü konumuna gelmiştir. 14 milyon civarında turist net geliri 10 milyar Euro'yu bulan bir şekilde 2005 yılında Yunanistan'a gelmiştir. Turizm GSYİH'nın % 15'ini sağlamaktadır. Turizm sektörünün toplam gelirden önemli bir payı bulunmaktadır ve ülkenin döviz kaynakları için büyük öneme sahiptir. Geleneksel olarak denizcilikle uğraşan bir ulus olarak nitelendirilen Yunanlıların deniz filosunda Mart 2005 itibariyle toplamda 3.338 gemi bulunmaktadır ve bu oran toplam dünya deniz filosunun % 8,7'si ve toplam dünya tonajının % 16,5'ini oluşturmaktadır. Temel olarak deniz taşımacılığında elde edilen hasıla büyümüş ve gerçekte 2004 ve 2006 yıllarında turizmden elde edilen hasılayı geçmiştir. Turizm ve taşımacılıktan elde edilen hasıla Yunanistan'ın ticaret açığının büyük bir kısmını kapatmaktadır(<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3395.htm>Erişim:03.05.2007) Tarım GSYİH'nın % 5,4'ünü kapsamakta; imalat GSYİH'nın % 21,3'ünü

¹Yunanistan'a ilişkin olarak 1995-2006 yılları arasında oluşturulan temel ekonomik ve sosyal göstergeler EK3'te gösterilmiştir.

kapsamakta ve hizmetler GSYİH'nın % 73,3'ünü kapsamaktadır (DEİK,2006:8-9). Tablo 2 yukarıda verilen sektörel bazda bilgiler çerçevesinde hazırlanmıştır.

Tablo 2: Sektörler ve Üretilen Ürünler

Üretilen Ürünler	
TARIM %5,4*	şeker pan., buğday, mısır, domates, zeytin zeytinyağı, üzüm, kuru üzüm, şarap portakal, şeftali, tütün, pamuk, çiflik ür., günlük ür.
İMALAT %21,3	işl.tabi yiy., ayakkabı, tekstil, metal, cam kimy.mad., elek.teçh., çimento, taşı.teçh. petrol ür., inşaat, elek.enerjisi
HİZMETLER %73,3	taşımacılık, turizm, iletişim, ticaret bankacılık, kamu yön., savunma
* % ile ifade edilen değerler GSYİH'ya oranladır.	

Yunanistan'ın ticaretinde ihracatın payı 2006 yılı için 20,3 milyar \$'dır. İhracata konu olan ürünler imalat malları, yiyecek ve içecek, petrol ürünleri, çimento ve kimyasal maddelerdir. İhracatın yapıldığı temel piyasalar Almanya, İtalya, Bulgaristan, Kıbrıs Rum Kesimi, Fransa, A.B.D., İngiltere ve Türkiye'dir. 2006 yılında ihracat payları Almanya % 12,4, İtalya % 10,4, İngiltere % 6,7, Bulgaristan % 5,9, A.B.D. % 5,3, Kıbrıs Rum Kesimi % 5,2, Türkiye % 5,1 ve Fransa % 4,2'dir. İthalatın payı ise, 64,6 milyar \$'dır. İthalata konu olan ürünler temel mamul mallar, yiyecek ve hayvansal ürünler, işlenmemiş yağ, kimyasal maddeler, makine ve teçhizat ve taşımacılık ekipmanlarıdır. Önemli ölçüde ithalat yapılan ülkeler Almanya, İtalya, Rusya, Fransa, Japonya, Hollanda ve A.B.D.'dir (http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3395.htmErişim:03.05.2007). 2006 yılında ithalat payları Almanya % 12,7, İtalya % 12,4, Rusya % 7,8, Fransa % 5,7, Hollanda % 5,5 ve Suudi Arabistan % 4,1'dir. Yunanistan'ın doğal kaynakları, boksit, linyit, magnezit, petrol ve mermerdir.

2005-2008 Yunanistan Ulusal Reform Programı (NRP); kamu maliyesi, istihdam, eğitim, yaşam boyu öğrenme, mikro ekonomik politika ve çevre politikası alanlarında anahtar hedefler belirlemektedir. Buna göre 2006 Yıllık Gelişme Raporu; Yunanistan'ın mali konsolidasyona; AR-GE ve inovasyon politikasına; kamu yönetiminin modernize edilmesine; aktif bir emek piyasası politikasına ve eğitim-öğretim reformlarına daha fazla ağırlık verilmesi gereğini ortaya koymuştur (http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_greece_en.pdf, s. 1 Erişim:26.09.2007).

2006 yılında Yunanistan devlet bütçesinin harcama tarafında % 1,7'lik bir küçülme gerçekleşmiştir. 2007 yılına ilişkin olarak etkili reformlarla daha fazla bir küçülme hedeflenmiştir. Bununla birlikte; kamu tüketimi, emekli aylıkları ve maaşlar ve sağlık harcamaları gibi cari ve transfer harcamalarındaki kontrol

yetersizliği mali kaymaya (fiscal slippage) neden olmaktadır. Mali kaymaya bağlı olarak 2006 yılında, kamu sektörü açığı GSYİH'nın % 8,5'ine ulaşmıştır. Bütçenin gelir tarafındaki göstergeler kaynak dağılımını, kamu girişimi performans ve etkinliğini iyileştirmek açısından vergi tabanını genişletmeye ve vergi kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik politikaların izlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. İzleyen son iki yıl boyunca, Yunanistan kurumlar vergisinde indirimlere giderek girişim teşvikini desteklemeye çalışmıştır. Bunun yanı sıra, 2007-2013 program dönemine ilişkin olarak Araştırma, Teknoloji ve İnovasyon'un geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu program inovasyon kutupları ve kümeleri oluşturmaya yönelik önerileri içermektedir. Bu program dahilinde AR-GE harcamalarının düzeyinin 2005'teki % 0,6 oranından 2010 yılına kadar GSYİH'nın % 1,5 seviyesine çıkarılması hedeflenmektedir. Bu çerçevede araştırma ve inovasyon stratejilerinin oluşturulması açısından kamu yönetiminin düzenleyici ve icra kabiliyetinin desteklenmesi; özellikle kamu ihale reformu, mekansal planlama ve çevresel yönetim reformu ile vergi reformu konularına ağırlık verilmesi gerekmektedir. Bu programda dikkati çeken diğer bir husus; vergi sisteminin ya da sosyal yardım sisteminin istihdama etkisiyle ilgili bir raporun yer almamasıdır

(http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_greece_en.pdf, s. 4 Erişim:26.09.2007). Gerçekte ise, hem vergi sistemi hem sosyal yardım sistemi hem de bu iki sistemin etkileşimi istihdamı önemli ölçüde etkilemektedir. İstihdam politikasını modernize etmek; yasal düzenlemeye özellikle de emeğin üzerindeki vergi baskısını azaltmaya yönelik vergi kanunlarında düzenlemeye gidilmesini gerektirmektedir

([Http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_greece_en.pdf](http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_greece_en.pdf), s. 6 Erişim:26.09.2007).

1.VERGİ YAPISI

Bilindiği üzere vergi, tarihi süreçte tüm toplulukların ve devletlerin zorunlu finansman kaynağı anlamında en fazla başvurdukları ve toplarken bir o kadar da sorunla karşı karşıya kaldıkları en vazgeçilmez kamu gelir kaynağıdır. Günümüzün modern ülkeleri geliri aşağı yukarı benzer tanımlayarak, vergiyi de hemen hemen aynı veya benzer sistemlerle tahsil etme yoluna gitmektedirler. Dolayısıyla ülkelerin vergi sistemleri bu anlamda birbirine çok yakındır.

2.1. Vergi Teşkilatı ve Vergi Sisteminin Gelişimi

Yıllar boyunca Yunanistan tüm vergi sistemini yeniden düzenlemek açısından sistematik bir çaba göstermemiştir. Vergilemedeki değişiklikler, vergi barışı modasına uygun olarak ve pek çok değişiklikte karmaşık ve şeffaf olmayan dar tabanlı yüksek vergi oranlarını içeren reformlar olmuştur. Bu konuda şüphesiz en büyük eksiklik sistematik bir vergi teşkilatının bulunmamasından kaynaklanmaktadır. Son yıllarda, özellikle 1980 yılını takiben Yunanistan'ın

1981 yılında AB'ne üye olmasının ardından Yunanistan vergi tabanını genişleterek, vergi idaresi vergi teşviklerinin geliştirilmesine razı olmuş ve vergi sisteminde etkinlik ve performans bu sayede arttırılmıştır(Bronchi,2001:4).

2.2. Vergi Sistemindeki Mevcut Vergiler

Yunanistan vergi sisteminde vergiler gelir, tüketim ve servet üzerinden alınan vergiler olarak üçlü bir sisteme tabi tutulmuştur. Gelir üzerinden alınan vergiler içerisinde en büyük payı kişisel gelir vergisi, kurumlar vergisi ve sermaye kazançları vergisi almaktadır. Tüketim üzerinden alınan vergilerde en büyük paya şüphesiz katma değer vergileri sahipken; servet üzerinden alınan vergilerde ise, emlak vergisi, motorlu taşıtlar vergisi ve veraset ve intikal vergisi vb. gibi vergiler büyük bir öneme sahip bulunmaktadır.

2.2.1. Gelir Üzerinden Alınan Vergiler

2.2.1.1. Kişisel Gelir Vergisi

Yunanistan gelir vergisi, geliri net olarak tanımlamamıştır. Bu nedenle kural olarak elde edilen gelirlerin tümü, istisnalar dışında gelir vergisinin konusunu oluşturmaktadır. Bir takvim yılı içerisinde elde edilen gelirlerin farklı esaslarda vergilendirilebilmesi için altı gelir kategorisi sayılmıştır. Bunlar; ticari kazançlar, zirai kazançlar, ücretler, serbest meslek kazançları, gayrimenkul sermaye iratları ve menkul sermaye iratları ile diğer kaynaklardan elde edilen gelirlerdir (http://www.alomaliye.com/ersan_oz_ab.htmErişim:15.09.2007).

Yunanistan'da kişisel gelir vergisi artan oranlı bir vergidir. 2006 yılına ilişkin Yunanistan'da bireyler % 5-% 40 oranları arasında gelir vergisi oranlarından vergilendirilmektedirler. Gelirin özel türlerini elde eden mükelleflere istisna ve muafiyetler tanınmaktadır. Yunanistan'da bir birey işçi olarak ya da serbest meslek erbabı olarak kendi gelirinden vergilendirilme konusunda sorumludur. Yunanistan'da yaşayan bireyler tam mükellef olup Yunanistan'da ve yurtdışında kazandıkları gelirleri birlikte hesaplanarak vergilendirilirler. Yunanistan'da istihdam edilen ikametgah sahibi yabancılar, yalnızca Yunanistan'da kazandıkları gelirlerinden vergi ödemektedirler (<http://www.lowtax.net/lowtax/html/offon/greece/greiner.html>Erişim:15.09.2007). Yunanistan'da ikamet eden bir Yunanlı olarak düşünüldüğünde; birey için yaşamın Yunanistan içerisinde merkezileşmesi, ikamet Yunanistan'da kurulması yani başka bir ülkede kurulmaması gerekmektedir. Aile Yunanistan'da ikametgah etmelidir ve çocuklarının eğitim gördüğü yer Yunanistan olmalıdır. Bir işveren ücretli işçisinden, her ay ödenmesi gereken vergi tutarını ve ulusal sigortayı kesmek zorundadır. Bir serbest meslek erbabı, yıllık olarak beyanname mahsup edilen gelir vergisine ilişkin peşin ödemeyi gerçekleştirmek zorundadır. Yeni iş kurulduğunda, peşin ödemeler iş sahibinin değerlemesine göre hesaplanmaktadır. Peşin ödemelerin yılda üç kez ödenmesi

gerekmektedir (http://www.worldwide-tax.com/greece/greece_tax.aspErişim:15.09.2007).

Yunanistan'da kişisel gelir vergisinin en yüksek yasal sınırı 2001 yılında elde edilen gelirden % 45'ten % 42,5'e düşürülmüş ve 2002 yılı için bu oran % 40'a kadar çekilmiştir. Bunun yanı sıra, vergi dışı gelirin düzeyi yükseltilerek; 2001 yılından başlamak üzere her dört yıl için gelir vergisi dilimleri tüketici fiyatları endeksine endekslenmiştir. Bunun dışında 2002 bütçesinde düşük ücretliler için Sosyal Sigortalardan (National Insurance Contributions) muafiyet hususu uygulamaya konmuştur. Buna ek olarak; yaşlılar, sakat ve maluller ile çocuklu aileler için vergi indirimlerinin oranı yükseltilmiştir. 2003 yılından beri, önceki vergi kesintileri vergi indirimlerine dönüştürülmüştür(EUROSTAT,2005:144). Vergilendirilebilir gelire ilişkin kesin ödemeler ve 2006 yılı kişisel gelir vergisi oranları Tablo 3'te verilmektedir.

Tablo 3: 2006 Yılı Kişisel Gelir Vergisi Oranları

% Vergi	Vergi Matrahı (EURO)
0	1-11.100
15	11.101-13.000
30	13.001-23.000
40	23,001 ve üstü.

Kaynak: http://www.worldwide-tax.com/greece/greece_tax.asp Erişim:15.09.2007.

2.2.1.2. Kurumlar Vergisi

Yunanistan'daki şirketler hem Yunanistan'da elde ettikleri hem de yurtdışında elde ettikleri gelirlerinden vergilendirilirler. Yunanistan'daki yabancı şirketler ise, yalnızca Yunanistan'da doğan gelirlerinden vergiye tabi tutulurlar(<http://www.lowtax.net/lowtax/html/offon/greece/grehom.html> Erişim:15.09.2007).

Yunanistan kurumlar vergisi oranını yıldan yıla düşürmektedir. Kurumlar vergisinin yasal oranı 2001 yılında % 40'tan % 37,5'a, 2002 yılında ise % 35'e düşürülmüştür. Daha sonra 2005 mali yılında oran % 32'ye, 2006 yılında % 29'a ve 2007 yılında ise % 25'e kadar indirilmiştir. Bunun yanı sıra 2001 yılında risk sermayesi açısından bir vergi indirimi yürürlüğe konulmuş; ayrıca borsa işlemleri üzerine % 0,15 oranında bir borsa muameleleri vergisi konulmuştur(EUROSTAT,2005:145). Son olarak 2006 yılında işverenlerin sosyal sigorta yükümlülüklerinde bir indirime gidilmiştir.

2.2.1.3. Sermaye Kazançları Vergisi

Yunanistan'da sermaye kazançları muntazam gelire eklenmekte ve hukukta belirtilen diğer özel durumlar haricinde bir şirket açısından muntazam bir gelir olarak aynı oranda vergilendirilmektedir. Sermaye malları ya da aktif kıymetlerin satışından doğan zararlar pek çok durumda muntazam vergilendirilebilir gelire mahsup edilmektedir. Gayrimenkul satışından elde edilen sermaye kazançları, sermaye kazançları vergisinden muaf tutulmuştur. Hisse senedi ya da iştirak paylarının satışından doğan sermaye kazançları Atina Menkul Kıymetler Borsası'ndan elde edilmektedir. Pek çok durumda ise vergi istisnasına konu olmaktadır. Atina Menkul Kıymetler Borsası'ndan elde edilmeyen hisse senedi ya da iştirak paylarının satışından doğan sermaye kazançları % 20 oranında vergiye tabi tutulmaktadır(http://www.worldwide-tax.com/greece/greece_tax.asp Erişim: 15.09.2007).

Bunun yanı sıra, R. E. Hall ve A. Rabushka'nın 1983 yılında yayınladıkları “*Düşük Oranlı Vergi, Basit Vergi, Düz Oranlı Vergi*” ve 1995 yılında yayınladıkları “*Düz Oranlı Vergi*” çalışmalarıyla ivme kazanan düz oranlı vergi uygulaması, gelir ve kurumlar vergilerinin kaldırılarak yerine oldukça geniş tabanlı, düşük ve düz oranlı bir verginin getirilmesini ifade etmektedir(Yaraşlı,2005:123). Bugün için AB üye ülkeleri ve geçiş ekonomisi ülkeleri arasında geçmeyi düşünen ve uygulayan ülkeler bulunması ve özellikle de Yunanistan'ın düz vergi uygulamasına sıcak bakması bu konunun burada ele alınmasının nedeni olmaktadır.

2.2.1.4. Düz Oranlı Vergi

Yunanistan düz vergiye geçmeyi düşünen ülkeler arasındadır. Bunun dışında, aralarında Almanya'da Gerhard Schröder'in ve İsveç'te Başbakan Goran Persson'un bulunduğu Avrupa'nın güçlü ekonomilerinin liderleri, doğu geçiş ekonomilerinin vergileri düşürmeye çalışmamaları gerektiği çünkü gelir kaybının AB'den tazmin edilen güçlü sübvansiyonlardan daha fazla olacağı konusunda hemfikirdirler. Ancak bu argüman geçiş devletleri tarafından çürütülmektedir. Bu arada, Almanya'da olduğu gibi İtalya, Avusturya, Finlandiya, Danimarka ve Yunanistan'da da yatırımları ve harcamayı canlandırmak ve büyümeyi teşvik etmek için çeşitli şekillerde vergi ve vergi dilimi indirimlerine gidilmeye başlanmıştır. Bunun yanı sıra düz vergi rejimini uygulayan ülkeler ise şunlardır: Estonya % 24, Gürcistan % 12, Hong Kong % 16, Letonya % 25, Litvanya % 33, Romanya % 16, Rusya % 13, Sırbistan % 14, Slovakya % 19 ve Ukrayna % 13 oranında düz vergi oranı uygulamaktadırlar(<http://www.euractiv.com/en/taxation/flat-tax/article-136190>Erişim:15.09.2007).

2.2.1.5. Verginin Bildirilmesi ve Ödeme

Yunanistan'da ulusal ve yerel düzeydeki vergilendirme Maliye Bakanlığı tarafından düzenlenmektedir. Vergilendirmede esas alınan mali yıl 1 Ocak-31 Aralık dönemini kapsamaktadır. Yunan vatandaşları dünya genelinde elde ettikleri gelirleri üzerinden vergi ödemektedirler. Yunanistan'da mali yıl 31 Aralık'ta sona ermektedir. Verginin peşin ödenmesi şu şekillerde gerçekleşmektedir: Geliri yalnızca ücretten ibaret olan bireyin yıllık beyanname verme zorunluluğu bulunmamaktadır. İşveren, işçisinden vergiyi kesmekte ve her ay vergi otoritesine bunu transfer etmektedir. Vergi beyanamesi, mali yılsonunu takip eden Mart ayının 2. haftası verilmektedir. Yıl boyunca, şirket her üç ayda bir peşin ödemeleri yapmak durumundadır. Beyanname ile ileri sürülen erteleme kanuni süreyi aştığı takdirde para cezasını gerektirmektedir.

2.2.1.6. Verginin Kaynakta Kesilmesi

Çalışanın vergilendirilmesi açısından; işverenin işçisinden vergiyi kaynakta kesmesi ve sosyal güvenliğe ek katkılar yapması zorunludur. Sosyal güvenlik açısından; işverenin katkıları maaşın % 28,06'sı kadardır. İşçinin katkısı ise % 16'dır. Serbest meslek erbabı sosyal güvenlik ödemelerini kendisi yapmaktadır. Sigorta emeklilik, işsizlik ve ihtiyat sigortasını kapsamaktadır (http://www.worldwidetax.com/greece/greece_tax.aspErişim:15.09.2007). Diğer kesintiler açısından vergi şu temel ödemelerde kaynakta kesilmektedir; temettü, kar paylarında- % 0, faizde- % 29, patentler üzerindeki telif ücretlerinde- % 20'dir. Yabancı ikametçilerin stopaja tabi tutulması Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması'na tabi olmaktadır.

2.2.2. Tüketim Üzerinden Alınan Vergiler

2.2.2.1. Katma Değer Vergisi

Katma Değer Vergisi (KDV), tüketim üzerine konulan dolaylı bir vergi türüdür.* Bütün gerçek ve tüzel kişiler (Yunan ya da yabancı) ve kişi dernekleri; ikametgahlarının yeri gözetilmeksizin, bağımsız bir şekilde tüketim aktivitesi ya da sonucunda bulunan herkes KDV'ne konu olmaktadır. Kanun gereği ekonomik aktiviteler üretim aktiviteleri, ticari aktiviteler ve hizmet sağlanması olarak kabul edilmektedir. Bunun yanı sıra madencilik, tarım ve profesyonel meslekler de ekonomik aktivite olarak kabul edilmektedir. Gelir kazanma amacıyla soyut ya da maddi malların işletilmesi de aynı kapsamda tutulmaktadır. KDV'nin hesaplanmasında üreticinin malları dağıtım ve teslimi ile hizmeti görmesi göz önünde tutulmaktadır. İki adet KDV oranı

*Greece Tax Law; Laws 1642/86 and 2093/92.

bulunmaktadır. Düşük oran olan % 8 genel anlamda temel tüketim mallarını kapsamakta, yüksek olan % 19 oranı ise, malların çoğunluğunu ve hizmetleri içermektedir (<http://www.telecom.net.et/~greekemb/business/tax.html#top> Erişim: 12.04.2007).

Yunanistan'da KDV oranları mal ve hizmet alım-satımlarında % 19 olup, ithalatın Midilli, Sakız, Sisam, On iki Adalar, Kiklades ve Taşoz, Semadirek, Kuzey Sporades ve Skiros adalarına yapılması halinde KDV % 13 olarak uygulanmaktadır. Yunanistan'ın bazı belirli bölgelerinde KDV oranının da üzerinde % 30'luk bir indirim uygulanmaktadır. Yunanistan'da KDV, Yunanistan'a ithal edilen malların yanı sıra varlıkların ve hizmetlerin üzerinden de alınmaktadır. Pek çok durumda ihracatlar katma değer vergisine konu olmamaktadır. Benzer şekilde sigorta hizmetleri, eğitim hizmetleri, yasal hizmetler, sağlık hizmetleri vb. gibi hizmetler KDV'den muaftır (http://www.worldwidetax.com/greece/gre_other.aspErişim:13.04.2007).

Yunanistan Avrupa Birliği'nin üyesi olduğu için, AB'nin ortak dış gümrük vergisi uygulamasını, ortak tarım, ulaşım politikasını ve eşya, emek ve sermayenin serbest dolaşımı konusundaki direktifleri kabul etmiştir. AB üyeleri ile ticaret vergiye maruz değildir. Diğer ülkeler için gümrük vergisi ürünün %5-7'sidir. Genel olarak vergiler hammaddelerde düşüktür, fakat tekstilde yüksektir(Sapmaz,2004:29).

Standart KDV oranı 1 Nisan 2005 tarihinde bir puan yükseltilerek % 19'a çıkarılmıştır. Yunanistan ayrıca; taze yiyecek ürünleri gibi yiyeceklere, ilaçlara, ulaşım, elektriğe ve bunun yanı sıra otellerin, restoranların, kafelerin sunduğu profesyonel hizmetler ile doktor ve dişçilerin sunduğu hizmetlere de % 9 oranında düşük bir vergi uygulamakta; aynı zamanda periyodik kitaplar ile tiyatro biletlerine ise % 4,5 oranında çok düşük bir vergi uygulamaktadır. Bunun da ötesinde son yıllarda KDV, AB ortalamasıyla paralel bir seyir izlemektedir(EUROSTAT,2005:145).

Son olarak, Yunan hükümeti kamu maliyesini düzeltmek amacıyla Mayıs 2006'da % 1 oranında KDV oranını yükseltmek zorunda kalmıştır (Mavrogordatos,2006:1118).

2.2.2.2. Emlak Alım-Satım Vergisi

Yunanistan'da emlakların satışında emlak alım-satım vergisi ödenmektedir. Emlak alım-satım vergisi oranı, mülkün değeri ve yerine göre % 7 ila % 11 arasında değişen oranlarda çeşitlenerek uygulanmaktadır. Emlak alım-satım vergisi satıcı tarafından ödenmektedir(http://www.worldwide-tax.com/greece/gre_other.aspErişim:13.04.2007).

Emlak alım-satım vergisinin oranı 15.000 Euro (Avro)'ya kadar % 7 ve 15.000 Euro'nun üzerindeki kısmı ise objektif değer olarak % 9 oranında vergilendirmeye tabi tutulmaktadır. Eğer mülk, kamu itfaiye teşkilatının çerçevelediği alanlarda yer alıyorsa bu oranlar % 2 olarak artmaktadır. Emlak alım-satım vergisi aşağıdaki durumlarda 1/4 oranında düşürülmektedir:

- *Emlakın kat mülkiyeti arasında bölüşümünde,*
- *Ortaklık ve Limited şirketlerin feshinde.*

Emlakın alım-satım vergisi aşağıdaki durumlarda 1/2 oranında düşürülmektedir(<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=116>Erişim:10.04.2007):

- *Bitişik mülklerin zorunlu takasında,*
- *Devlet tarafından, emlak mülkiyetinin kamu kullanımı ve kamu yararı açısından devralınmasında,*
- *Mülkün eşit değerinde devralınmasında.*

2.2.2.3. Damga Vergisi

Tüketim vergisi ya da emlak alım-satım vergisine konu olmayan muamele ve işlemler üzerinden damga vergisi alınmaktadır. Damga vergisine konu olan çeşitli muameleler bulunmaktadır ve bu muamelelerin hepsi belirli bir oran ve vergi matrahına konu olmaktadır. Bu oran bina ya da arsaların kiraya verilmesindeki toplam kira miktarını içeren orandır (<http://www.portfoliobuilders.com.sg/files/06greece.pdf>,Erişim:08.04.2007). Yunanistan'da kira kontratları % 3,6 oranında damga vergisine konu olmaktadır(<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=117#RentalStampduty>Erişim:10.04.2007).

2.2.3. Servet Üzerinden Alınan Vergiler

2.2.3.1. Emlak Vergisi

Yunanistan'da emlak sahipleri sahip oldukları emlakları üzerinden vergilendirilmektedirler. Emlak vergisi kişilere ve şirketlere uygulanabilmektedir. Emlakın değeri kanunda belirlenen limitin altında ise emlak vergisinden muaf tutulmuştur. Muafiyet için belirlenen limitin üzerindeki değer açısından emlak vergisi oranı % 0,3 ila % 0,8 arasında değişmektedir. Yunanistan'da mülk sahipliği birkaç değişik vergiye konu olmaktadır. Yunanistan'da emlakın vergilendirilmesi hususu “*objektif değer*”(<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=116> Erişim:09.04.2007) esasına göre gerçekleştirilmektedir. Objektif değer; vergi otoriteleri

tarafından tanımlanan bir formülasyona göre belirlenmekte ve düzenli olarak yenilenmektedir. Bu değer piyasa değerine tekabül etmemekte ve farklı alanlarda çeşitlenebilmektedir. Yunan ya da Yunan vatandaşı olmayan kişiler veya şirketler, Yunanistan'da sahip oldukları mülkleri üzerinden ya da Yunanistan'daki emlaklarından elde ettikleri gelirleri üzerinden vergiye tabi tutulmaktadır. 2005 yılında Yunanistan'da emlak vergisi konusunda bir reform gerçekleştirilmiştir. Bu reformun temel hususlarından birisi 1 Ocak 2006'dan itibaren geçerli olan inşaat ruhsatı hususunda binaların devri aşamasında katma değer vergisinin konu edilmesidir.*

Yunan emlak vergisi, GSYİH'nın % 1,3'ü olarak OECD ülkeleri içerisinde en düşük orana sahiptir. Yunan emlak vergisi oldukça karmaşık bir yapıya sahiptir. Emlak sahipleri, emlaklarına ilişkin olarak 14 değişik vergi ödemek zorundadırlar. Bunun dışında, emlak vergisinin getirisi toplam vergi gelirleri içerisinde % 0,14'lük bir paya sahipken, verginin tahsilinin toplam vergi idaresi maliyeti % 1,1'dir. Emlak vergisi sisteminin verimlilik düzeyini arttırmak ve ulusal alan sicilini düzenlemek, servetlerin gerçek değerine dayanan emlak vergilemesine imkan sağlayabilecektir. Yunan emlak vergisi, % 2,6 olan OECD ortalama düzeyinin yarısı kadardır ve % 2 olan AB ortalamasının da altındadır. AB açısından emlak vergisi İngiltere'de % 4 olarak en yüksek, Çek Cumhuriyeti'nde ise, % 0,6 olarak en düşük orana sahiptir (http://www.oecdobserver.org/news/fullstory.php/aid/448/Greek_property_tax_es.html Erişim: 20.09.2007).

Yunanistan'da ikametini sürdüren Yunan ve AB vatandaşlarının, yurtdışında yaşayan Yunan vatandaşlarının ve 6 yıldan uzun bir sürede Yunanistan dışında çalıştığı halde hala Yunan Topluluğu Sicili'ne kayıtlı bulunanların ilk temel ikametgahını satın alması konusu vergiden muaf tutulmuştur. Bunun dışında (<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=116>Erişim: 09.04.2007):

1. Bekar kişiler için ev ve daire sahipliğinde 75.000 Euro'ya kadar kısmı, arazi sahipliğinde ise 35.000 Euro'ya kadar kısmı vergiden muaf.

2. Evli, boşanmış ya da dul kişiler için ev ve daire sahipliğinde 115.000 Euro'ya kadar kısmı, arazi sahipliğinde ise 64.000 Euro'ya kadar kısmı vergiden muaf tutulmuştur:

○Evli kişilerde ilk iki çocuk açısından her biri için 23.000 Euro'luk kısmı ve arazi sahipliğinde ise her biri için 10.000 Euro'luk kısmı,

○İkiden fazla çocuk olması durumunda ise, her biri için 35.000 Euro'luk kısmı ve arazi sahipliğinde her biri için 12.000 Euro'luk kısmı vergiden muaf tutulmuştur.

2.2.3.2. Motorlu Taşıtlar Vergisi

*Bu hususta bakınız: Emlak alım-satım vergisi.

Gemi sahiplerinin yunan bayraklı taşıtların işletilmesinden elde ettikleri gelirleri değişik şekillerde vergiye tabi tutulmaktadır. Her araç birer bağımsız ekonomik birim olarak vergilendirilirken, gemi sahipleri sicile kayıtlı araçlarının vergisini her takvim yılının ilk günü ödemektedirler. Özel vergiler araçların sınıf türlerine göre belirlenmektedir. Vergilendirme amaçları için araçlar farklı kategorilere ayrılmıştır: A kategorisinde ilk olarak en az 3000 gros ton çeken kargo araçları, tankerler ve soğutma depolu gemiler yer almaktadır. İkinci olarak 500-3000 gros ton çeken ve deniz aşırı rotası olan çelik kargo araçları (kuru ve sıvı kargo için) ve soğutma depolu gemiler yer almaktadır. Üçüncü olarak yabancı limanlara giden yolcu araçları yer almaktadır. Dördüncü olarak 500 gros tonun üzerinde olan ve en az altı ay içerisinde yabancı limanlara giden tur araçları ve son olarak 5000 tonun üzerinde petrol depolama matkapları ve 15000 gros tonun üzerinde yüzen rafineriler yer almaktadır. B kategorisinde ise, diğer araçlar, seyahat gemileri ve botlar yer almaktadır. A kategorisindeki araçların vergilerinin hesaplanması şu şekildedir: Yunan bayraklı sicile kayıtlı araçlar, aracın yaşına göre 0,53-0,68 dolar arasında her ton için bir dolar olarak hesaplanmaktadır. B kategorisindeki araçların vergileri gros ton temel alınarak yıllık olarak belirlenmektedir. Hem A hem de B kategorisindeki araçlar açısından vergi indirimleri ve vergi muafiyetleri söz konusu olmaktadır(<http://www.telecom.net.et/~greekemb/business/tax.html#topErişim:12.04.2007>).

2.2.3.3. Veraset ve İntikal Vergisi

Yunanistan'da miras ve bağışlar vergiye tabidir. Veraset ve intikal vergisi; bir Yunan vatandaşı tarafından sahip olunan Yunanistan'daki ya da Yunanistan dışındaki emlakı üzerinden ödenebilmektedir. Veraset ve intikal vergisinin oranı % 0 ila % 40 arasında değişmektedir. Verginin miktarı; mirası bırakan murisla ya da bağışı yapan kişiyle, mirası kabul eden varis ya da bağışı alan kişi arasındaki ilişkinin yakınlığı açısından etkilenmektedir (http://www.worldwidetax.com/greece/gre_other.aspErişim:13.04.2007). Veraset ve bağışlar üzerinden alınan vergilerin oranları ilişkinin derecesine göre çeşitlenmektedir.

Tablo 4'e göre üç kategori şeklinde belirlenen ilişki derecesinde A kategorisinde eşler, çocuklar ve aile bireyleri yer almaktadır. B kategorisinde ilişkinin derecesi biraz daha uzaklaşmış kabul edilerek kapsama usül-füru hısımlığı dahil edilmiştir. Son kategori olan C kategorisi ise, kuzenlik yakınlığını ve üçüncü kişileri kapsamaktadır. Bu çerçevede ele alınan kategoriler içerisinde en yüksek vergi oranlarının bulunduğu kapsam C kategorisindedir (<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=118#InheritanceTaxErişim:13.04.2007>).

Tablo 4: Veraset ve İntikal Vergisi Kategorileri

A Kategorisi (Eşler, Çocuklar Aileler)				
Vergi basamakları	Vergi oranı (%)	Vergi miktarı	Toplam mülk değeri	Toplam vergi miktarı
20.000	0	0	20.000	0
40.000	5	2.000	60.000	2.000
160.000	10	16.000	220.000	18.000
Fazlası için	20			
B Kategorisi (Usul-Fürü Hissimlği)				
Vergi basamakları	Vergi oranı (%)	Vergi miktarı	Toplam mülk değeri	Toplam vergi miktarı
15.000	0	0	15.000	0
45.000	10	4.500	60.000	4.500
160.000	20	32.000	220.000	36.500
Fazlası için	30			
C Kategorisi (Kuzen Hissimlği ve Yabancılar için)				
Vergi basamakları	Vergi oranı (%)	Vergi miktarı	Toplam mülk değeri	Toplam vergi miktarı
5.000	0	0	5.000	0
55.000	20	11.000	60.000	11.000
160.000	30	48.000	220.000	59.000
Fazlası için	40			

Kaynak:<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=118#InheritanceTax>Erişim: 13.04.2007

2.2.4. Diğer Vergiler

Sermayesi tek kişiye ait adi şirketlerden, mesleki işlerden ya da yasal herhangi bir şirketten (limited şirket, kolektif şirket ve anonim şirket vb.) kazanılmış gelirden % 5 oranında tarh edilen özel götürü vergisi alınmaktadır. Tarh edilen vergi, yıllık bilançoda gösterilen net gelirin üzerinden hesaplanmaktadır.

2.2.4.1. Bölgesel ve Yerel Vergiler

Yunanistan'da vergi gelirlerinin büyük bir kısmı merkezi idare tarafından tahsil edilirken; yerel idareler GSYİH'nın % 0,3'ü oranında vergi geliri elde edebilmektedir(EUROSTAT,2005:143). Yunanistan'da bireyler yalnızca ulusal gelir vergisine tabidirler; bunun dışında bir yerel gelir vergisi mevcut değildir. Bazı kişisel vergi ve resimler yerel otoritelere ödenmektedir. Bu vergi ya da resimlerin oranları yerel otoriteler tarafından belirlenmektedir. Bu tür vergiler; örneğin elektrik faturaları vasıtasıyla yerel idarelere doğrudan ya da dolaylı olarak ödenebilmektedir. Vergi otoriteleri bu tür vergileri bireysel yükümlülüklerle dönüştürme sürecinde yer almaktadırlar (<http://www.portfoliobuilders.com.sg/files/06greece.pdf,pp.2> Erişim:08.04.2007).

2.3. Vergi Yüğü

Yunanistan'da vergi yükünün gelişimine bakıldığında 2000-2005 yılları arasında vergi yükü sırasıyla 2000 yılında % 39,8, 2001 yılında % 39,7, 2002 yılında % 39,5, 2003 yılında % 38,1, 2004 yılında 38,7 ve son olarak 2005 yılında ise % 39,2 olarak gerçekleşmiştir. Bu oranlar, tek ücretle geçinen evli ve iki çocuklu bir çiftin gelir vergisine konu edilen ortalama gelirleri, sosyal sigortalara ödenen işçi ve işveren payları, hayat sigortasında nakdi tazminat vb. gibi işçilik maliyetleriyle ilgili hususlara dikkat edilerek oluşturulan oranlardır(<http://www.oecd.org/dataoecd/50/39/36371872.pdf> Erişim: 18.10.2007). Yunanistan'da istihdam üzerindeki % 34,3'lük bir ağırlığa sahip vergi yükü diğer AB üyesi ülkelerle karşılaştırıldığında Almanya'da % 32,6 olan orandan daha yüksek Fransa'da % 40 olan orandan daha düşüktür(<http://www.atonet.org.tr/turkce/bulten/bulten.php3?sira=277> Erişim: 24.10.2007).

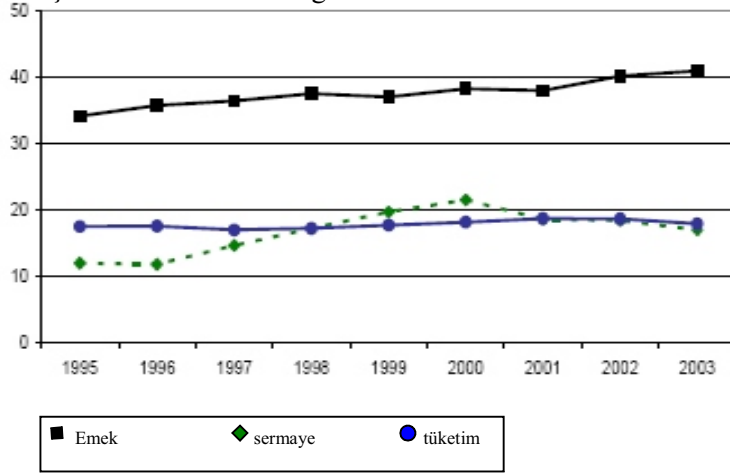
Vergi yapısı ile ekonomik büyümenin etkileşimi açısından vergi yükünün ve vergi karmasının (tax mix) ekonomik aktiviteyi etkilediği ifade edilebilmektedir. Yunanistan'da hükümetin vergi sistemini reformize edebilmek için son müdahaleleri sonucunda vergi gelirleri artmaya başlamıştır. Bunun yanı sıra, dolaylı ve dolaysız vergilemedeki vergi yükü ve sosyal sigorta primlerinin toplamı GSYİH'ya oranla 1970'lerde % 24,7 iken 1980'de % 26,3'e, 1986'da % 31,6'ya, 1995'te %32,6'ya ve 2005'te % 39,2'ye yükselmiştir. Vergi sisteminde baskın bir rol oynayan dolaylı vergiler ise GSYİH'ya oranla 1980'de % 11,93'ten, 1990'da % 13'e, 1995'te % 13,54'e ve 2002'de % 14,63'e çıkmıştır. Dolaysız vergiler ise GSYİH'nın yüzdesi olarak 1980'li yıllarda ve 1990'ların başında ortalama % 5 civarında izlerken 1995'te % 7,42'ye ve 2002'de ise % 9,5'e yükselmiştir. Vergi gelirlerindeki bu yükselme; son yıllarda vergi tabanında gerçekleştirilen genişlemeyi yansıtmakta fakat aynı zamanda dolaylı vergilemeye dayalı bir vergi yapısını göstermektedir. Bu durum, serbest meslek kazançlarının dolaysız vergilemedeki yüksek oranına rağmen dolaysız vergilerin vergi gelirleri içindeki ağırlığının düşük olduğunu; diğer yandan tüketim vergilerinin vergi gelirlerinin temel kaynağı olarak ifade edildiğini göstermektedir(Mamatzakis,2007:177-178).

Yunanistan'da reel GSYİH'nın yıllık büyüme oranları 1960'larda ve 1970'lerin başında % 6 iken, 1980'lerde ve 1990'ların başında % 1,2'ye düşmüştür. Yunanistan, AB-15 içerisinde yer almasından sonra etkili büyüme oranlarına ulaşmıştır. Vergi gelirlerindeki (hem dolaylı hem de dolaysız vergiler) ifade edilen yıllardaki artış hızı, ekonomik büyümenin ilerleme hızıyla paralel gerçekleşmiştir. Bu nedenle sonuç olarak Yunanistan'da vergi yükü ve vergi karması ile büyüme oranları arasında bir etkileşim olduğu ifade edilebilmektedir.² Son yıllarda, Yunan hükümetleri vergi reformlarını daha basit

² Yunanistan'da vergilerin, idari ve ekonomik yapının birlikte ele alındığı oranlar EK4'te gösterilmiştir.

ve doğal bir vergi sistemine sahip olmaya yönelik olarak gerçekleştirmişlerdir. Yukarıdaki açıklamalardan da görüleceği üzere; vergi karmasına daha fazla ağırlık verilmesi ekonomik performansta iyileşme sağlayabilmektedir. Sonuç olarak, vergi yükünün gelir ve kurumlar vergisinden kaçınılması daha zor olan dolaylı vergilere doğru kaymasına neden olan bir vergi karması ekonomik aktiviteyi de izlenecek politikaları da etkileyebilmektedir (Mamatzakis,2007:180).

Şekil 1: 1995-2005 Vergi Oranları % GSYİH

Kaynak: EUROSTAT, "Structures of the Taxation Systems in the European Union",
Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2005, pp. 54.

GSYİH'ya oranla vergi oranlarına bakıldığında AB üyeleri arasında Yunanistan* en düşük oranlara sahiptir. AB üyeleri arasında Yunanistan, Portekiz ile birlikte toplam vergi oranlarında dolaysız vergilerin payının en düşük olduğu ülkedir(EUROSTAT,2005:6). AB üyeleri arasında toplam vergi gelirleri içerisinde emek üzerinden alınan vergiler ve sosyal güvenlik primlerinin payı en düşük olan ülkeler arasında Yunanistan'la birlikte İngiltere, Portekiz ve İrlanda yer almaktadır(EUROSTAT,2005:8). Yunanistan'da 1995-2005 yılları arasında dolaysız vergilerden kaynaklanan vergi gelirleri GSYİH'nın % 1'i oranında artmıştır. Yunanistan'da dolaysız vergilerden elde edilen gelirlerin oranı AB-27 ortalamasından (GSYİH'nın % 9,0'ı ile % 12,4'ü arasında) daha düşüktür. Özellikle kişisel gelir vergilerinin oranı GSYİH'nın % 4,9'u olarak AB-27 ortalaması olan % 8,5'ten oldukça düşüktür. Vergi karması açısından Yunanistan vergi sistemi; toplam vergi oranlarında nispi olarak düşük orana sahip dolaysız vergilerin (özellikle kişisel gelir vergisi oldukça düşüktür) bulunduğu ve dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının yüksek

*Yunanistan, İngiltere, İspanya, İrlanda ve Portekiz ile birlikte en düşük oranlara sahiptir; İsveç, Danimarka, Belçika ve Finlandiya en yüksek vergi oranlarına sahiptir.

olduğu bir yapıya sahiptir(EUROSTAT,2005:143).

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Parlamenter demokrasi yönetim şeklini benimseyen Yunanistan, açık bir şekilde kapitalizm periferisinde olan bir ülkedir. Yunanistan'ın ekonomik ve dolayısıyla politik konumu dünya ekonomisindeki dalgalanmalara büyük ölçüde bağlıdır. Yunanistan, euro alanı ekonomileri içerisinde kamu sektörünün oldukça büyük olduğu; kamu borcu, enflasyon ve işsizlik oranlarının AB ortalamasından oldukça yüksek olduğu bir ekonomidir. Bu bağlamda Yunan hükümeti, kamu harcamalarını düşürmeyi hedefleyerek kamu sektörünün büyüklüğünü azaltmaya ve vergi ve sosyal güvenlik sistemlerinin reformunu sağlamaya çalışmaktadır. Ancak kamu harcamalarındaki kontrol eksikliği mali kaymaya neden olmaktadır. Devlet bütçesinin görünümü; kaynak dağılımını, kamu girişimi performans ve etkinliğini iyileştirmek açısından vergi tabanını genişletmeye ve vergi kaçakçılığıyla mücadeleye yönelik politikaların izlenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Bunun yanı sıra, 2007-2013 programı; araştırma ve inovasyon stratejilerinin oluşturulması açısından kamu yönetiminin düzenleyici ve yürütme kabiliyetinin desteklenmesi, özellikle kamu ihale reformu, mekânsal planlama ve çevresel yönetim reformu ile vergi reformu konularına ağırlık verilmesini vurgulamaktadır. Ancak; istihdam politikasını modernize etmek açısından vergi ve sosyal yardım sisteminin düzenlenmesi konularında bir program söz konusu değildir.

Son yıllarda, Yunan hükümetleri vergi reformlarını daha basit ve doğal bir vergi sistemine sahip olmaya yönelik olarak gerçekleştirmiştir. Yunanistan'da hükümetin vergi sistemini reformize edebilmek için müdahaleleri sonucunda vergi gelirleri artmaya başlamıştır. Vergi gelirlerindeki bu artış, ekonomik büyümenin ilerleme hızıyla paralel gerçekleştiği için; vergi yükü ve vergi karması ile büyüme oranları arasında bir etkileşim meydana gelmiştir. Bu nedenle sonuç olarak Yunanistan'da vergi karmasına daha fazla ağırlık verilmesi ekonomik performansta iyileşmeye neden olmaktadır. AB ve OECD üyeleri arasında vergi oranlarının GSYİH içindeki payları ele alındığında; Yunanistan'ın en düşük oranlara sahip ülkelerden biri olduğu görülmektedir. Yunanistan vergi sistemi; AB üyeleri arasında toplam vergi oranlarında nispi olarak düşük orana sahip dolaysız vergilerin bulunduğu ve dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının yüksek olduğu bir yapıya sahiptir. Sonuç olarak, vergi yükünün gelir ve kurumlar vergisinden kaçınılması daha zor olan dolaylı vergilere doğru kaymasına neden olan bir vergi karması ekonomik aktiviteyi de izlenecek politikaları da etkileyebilmektedir.

KAYNAKÇA

AILO, “*Greek Tax Facts*”, Association of International Life Offices, The Expatriate Financial Guide

<http://www.portfoliobuilders.com.sg/files/06greece.pdf> Erişim: 08.04.2007.

BRONCHI, Chiara, “*Options For Reforming The Tax System In Greece*”, OECD Economics Department Working Papers, No. 291, April 2001.

Bureau of European and Eurasian Affairs, October 2006

<http://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/3395.htm> Erişim: 03.05.2007.

DEİK, “*Yunanistan Temel Göstergeler ve İkili İlişkiler*”, Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, Haziran 2006.

EUROSTAT, “*Structures of the Taxation Systems in the European Union*”, Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2005.

Evolution of the Tax Burden, 2000-2005,

<http://www.oecd.org/dataoecd/50/39/36371872.pdf> Erişim: 18.10.2007.

Greece Income Taxes and Tax Laws,

http://www.worldwidetax.com/greece/greece_tax.asp Erişim: 15.09.2007.

Greece V.A.T. and Other Taxes,

http://www.worldwidetax.com/greece/gre_other.asp Erişim: 13.04.2007.

HATZIS, Dr. Aristides N., “*Courts & Judgments*” JURIST Greece Correspondent

<http://jurist.law.pitt.edu/world/greece.htm> Erişim: 09.07.2007.

HATZIS, Dr. Aristides N., “*Government & Legislation*” JURIST Greece Correspondent Constitution <http://jurist.law.pitt.edu/world/greece.htm> Erişim: 09.07.2007.

<http://dir.yahoo.com/Regional/Countries/Greece/Government/> Erişim: 03.05.2007.

http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/2006_annual_report_greece_en.pdf Erişim: 26.09.2007.

http://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Greece Erişim: 25.10.2007.

http://news.bbc.co.uk/1/hi/world/europe/country_profiles/1009249.stm

Erişim: 22.10.2007.

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Yunanistan> Erişim: 07.05.2007.

<http://www.atlapedia.com/online/countries/greece.htm> Erişim: 07.05.2007.
<http://www.atonet.org.tr/turkce/bulten/bulten.php3?sira=277>. Erişim:
24.10.2007.
<http://www.euractiv.com/en/taxation/flat-tax/article-136190> Erişim:
15.09.2007.
<http://www.gksoft.com/govt/en/gr.html> Erişim: 04.07.2007.
<http://www.infoplease.com/ipa/A0107588.html> Erişim: 28.06.2007.
<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=116> Erişim: 09.04.2007.
<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=117#RentalStampduty> Erişim:
10.04.2007.
<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=118#InheritanceTax>
Inheritance & Donation Tax, Erişim: 13.04.2007.
<http://www.lowtax.net/lowtax/html/offon/greece/grehom.html> Erişim:
15.09.2007.
<http://www.lowtax.net/lowtax/html/offon/greece/greinr.html> Erişim:
15.09.2007.
http://www.oecdobserver.org/news/fullstory.php/aid/448/Greek_property_tax_s.html Erişim: 20.09.2007.
<http://www.parliament.gr/english/politeuma/default.asp> Erişim: 04.07.2007.
<http://www.parliament.gr/english/organwsh/default.asp> Erişim: 04.07.2007.
[http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/tr/infoCountryPage/setimes/re
source_centre/bios/karamanlis_costas?country=Greece](http://www.setimes.com/cocoon/setimes/xhtml/tr/infoCountryPage/setimes/resource_centre/bios/karamanlis_costas?country=Greece) Erişim: 30.10.2007.
<http://www.tisk.org.tr/yayinlar.asp?sbj=ic&id=1839> Erişim: 15.12.2006.
<https://cia.gov/cia/publications/factbook/geos/gr.html#Econ> Erişim:
09.07.2007.

KALPALI, İrfan, Dr. Ersan ÖZ, “AB'de Vergilendirme ve Hollanda Gümrük İdaresi” http://www.alomaliye.com/ersan_oz_ab.htm Erişim: 15.09.2007.

MAMATZAKIS, E. C., “The Dynamic Responses of Growth to Tax Structure for Greece”, Applied Economic Letters, 12, 2007, pp. 177-180.

MAVROGORDATOS, George, “Greece”, European Journal of Political Research, 45: 11171119, 2006.

OECD, “Territorial Reviews: Athens, Greece”, OECD, Paris, France, 2004.

SAPMAZ, Yıldız, “Yunanistan Ülke Raporu”, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme Ve Destekleme İdaresi Başkanlığı, Pazar Araştırma ve İhracatı Geliştirme Merkezi, Nisan 2004.

Taxation in Greece, Property Taxation in General <http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=116> Erişim: 09.04.2007.

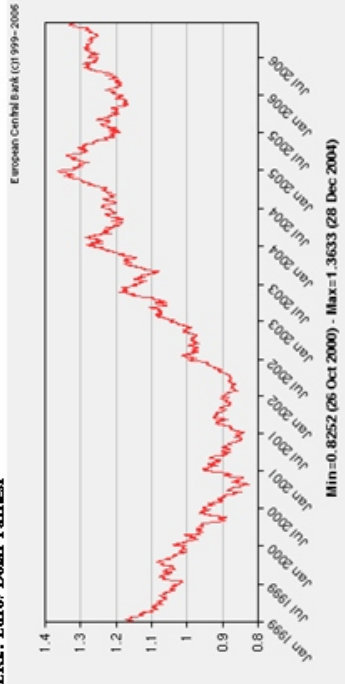
Taxation in Greece, Real Estate Transfer Tax
<http://www.ktimatoemporiki.gr/content.php?id=116> Erişim: 09.04.2007.
Tax System, <http://www.telecom.net.et/~greekemb/business/tax.html#top>
Erişim: 12.04.2007.

YARAŞLI, Dr. Genç Osman, "Türkiye'de Vergi Reformu", T.C. Maliye Bakanlığı, Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı, Yayın No: 2005/367.

EK 1: Yıllık İşbirliyle Euro Döviz Kuru Paritesi

Yıllar	Bulgar. lev	Kanada doları	Çin yuanı	renminbi	Kib. R.	pound	Denim.	krone	İng.	Hong Kong doları	Jap. yen	Malez.	ringgit	P.don.	zloty	Roman. leu	Türkiye. YTL	A.B.D. \$
2005	1,9558	1,5087	10,1955	0,57863	7,4518	0,6838	9,6768	136,85	4,7119	4,023	3,6209	1,6771	1,2441					
2004	1,9533	1,6167	10,2967	0,58185	7,4389	0,67866	9,6881	134,44	4,7273	4,5268	4,0509	1,664	1,2439					
2003	1,949	1,5817	9,3626	0,58409	7,4307	0,69199	9,8079	130,97	4,2963	4,3966	3,7590	1,553	1,1312					
2002	1,9492	1,4838	7,8265	0,5753	7,4305	0,62883	7,375	118,06	3,5933	3,8574	3,1289	1,659	1,439680	0,9456				
2001	1,9482	1,3884	7,4131	0,57589	7,4521	0,62187	6,9855	108,68	3,4036	3,6721	2,8003	1,976	1,102424	0,8856				
2000		1,3706		0,57392	7,4538	0,60948	7,1973	99,47	3,5101	4,0062	1,9921	1,796	574816	1,2	0,9236			
1999		1,584		0,57884	7,4355	0,65974	8,2894	121,32	4,0498	4,2274	1,6345	2,01	447237	56	1,0658			

EK2: Euro/ Dolar Paritesi

Yunanistan'ın Ekonomik, Hukuki, Siyasi Yapısı ve
Yunanistan Vergi Sisteminin Değerlendirilmesi

EK 3: Yunanistan'da Temel Ekonomik ve Sosyal Göstergeler

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Para Birimi	Drahmi	Drahmi	Drahmi	Drahmi	Drahmi	Drahmi	1 euro = 100 cents*	1 euro = 100 cents	1 euro = 100 cents	1 euro = 100 cents	1 euro = 100 cents	1 euro = 100 cents
Para Birimi S Paritesi	-	-	1,12	1,12	1,07	0,92	0,90	0,95	1,13	1,24	1,24	1,33**
GSYİH (milyar dolar)	116,0	123,4	119,9	118,5	120,4	112,4	117,3	132,8	171,4	212,7	228,2	245,2
GSYİH (büyüme,%)	2,1	2,4	3,2	3,4	3,6	4,2	4,1	4,0	4,5	4,2	3,4	4,2
Enflasyon (Tük. fiyatları,%)	8,9	8,2	5,5	4,8	2,6	3,1	3,4	3,6	3,6	2,9	3,8	3,2
İhracat (milyar dolar)	11,6	12,4	11,7	11,7	11,6	10,6	9,9	8,3	10,0	15,7	19,8	20,3
İthalat (milyar dolar)	26,5	27,8	26,4	27,0	26,1	26,2	27,8	29,5	36,1	47,4	52,0	64,6
Cari İşlemler Den. (milyar dolar)	-3,2	-3,1	-3,0	-3,2	-3,0	-6,4	-9,0	-10,4	-10,6	-9,2	-9,5	-14,2
Döviz rezervleri (milyar dolar)	-	-	-	17,5	18,1	13,4	5,2	8,1	-	-	18,0	11,0
Nüfus (milyon)	10,448	10,465	10,482	10,499	10,516	10,538	10,600	10,645	10,666	10,96	11,0	11,1
Yüz Ölçüm	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²	131,957 km ²

Kaynak: DTM "Yunanistan Ülke Raporu", T.C. Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Nisan 2006, s. 2.
DEİK Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu, "Yunanistan Temel Göstergeler ve İktisadi İlişkiler", Haziran 2005, s. 8-9.
<https://cia.gov/cia/publications/factbook/geos/gr.html#EconErisim13.10.2007>.

* Yıllar itibarıyla döviz kuru için bkz. EK 1.

** Euro/Dolar paritesi için bkz. EK 2.

EK 4: Yunanistan'da Vergiler, İdari ve Ekonomik Yapı

GSYİH'ya oranla (%)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
A. Gelirlerin Yapısı									
Dolaylı Vergiler	14,4	14,8	14,9	15,1	15,8	15,8	15,3	15,1	14,4
- KDV	6,9	7,0	7,2	7,5	7,9	8,1	8,3	8,5	7,8
- Gider vergileri ve tüketim vergileri	4,7	4,8	4,2	4,0	3,7	3,4	3,5	3,3	3,2
- Ürünler üzerindeki diğer vergiler (Gümrük resimleri)	2,2	2,3	2,9	3,0	3,5	3,7	3,0	2,8	3,0
- Üretim üzerindeki diğer vergiler	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,5	0,4	0,4
Dolaysız Vergiler	7,8	7,4	8,2	9,8	10,2	11,2	9,9	9,7	9,0
- Gelir vergisi	4,1	4,1	4,5	5,5	5,7	5,6	5,0	5,0	4,9
- Kurumlar vergisi	2,6	2,3	2,6	3,1	3,5	4,6	3,8	3,7	3,3
- Diğer vergiler	1,1	1,0	1,1	1,2	0,9	0,9	1,1	1,0	0,8
Sosyal Güvenlik Primleri	10,5	10,8	11,1	11,5	11,4	11,7	11,9	12,7	12,9
- İşveren primleri	4,8	5,0	5,2	5,3	5,2	5,5	5,5	6,0	5,9
- İşçi primleri	4,3	4,4	4,5	4,5	4,5	4,6	4,7	4,9	5,1
- Serbest meslek ya da istihdam edilmeyen primleri	1,4	1,4	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8
B. İdare Düzeyine Göre Yapı									
Merkezi idare	21,2	21,2	22,6	24,4	25,2	26,2	24,4	24,1	22,9
Yerel idare	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Sosyal güvenlik fonları	10,3	10,6	10,7	11,0	11,1	11,6	11,8	12,6	12,7
AB kurumları	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,4	0,3
C. Ekonomik Fonksiyonlara Göre Yapı									
Tüketim	13,4	13,5	13,0	13,1	13,2	13,3	13,5	13,5	12,8
Emek	11,8	12,2	12,8	13,5	13,6	13,9	13,7	14,4	14,4
- İstihdam edilen	11,0	11,4	11,9	12,5	12,6	12,9	12,6	13,4	13,4
a. İşveren tarafından ödenen	4,8	5,0	5,2	5,3	5,2	5,5	5,5	6,0	5,9
b. İşçi tarafından ödenen	6,2	6,4	6,7	7,1	7,4	7,4	7,2	7,3	7,5
- İstihdam edilmeyen	0,8	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
Sermaye	7,5	7,3	8,4	9,8	10,5	11,6	9,9	9,6	9,1
- Sermaye kazancı ve ticari kazanç	5,7	5,3	5,7	7,1	7,2	8,3	7,1	7,2	6,8
a. Kurum kazancı	2,6	2,3	2,6	3,1	3,5	4,6	3,8	3,7	3,3
b. Hanehalkı kazancı	0,8	0,8	0,8	1,1	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8
c. Serbest meslek kazancı	2,3	2,2	2,3	2,8	2,8	2,8	2,6	2,7	2,7
Esas refah (servet)	1,8	2,0	2,7	2,7	3,3	3,3	2,7	2,4	2,3
Toplam	32,6	33,0	34,3	36,3	37,3	38,7	37,0	37,5	36,2
Çevre vergileri	3,5	3,5	3,4	3,2	3,1	2,6	2,9	2,6	2,5
- Enerji	2,8	2,8	2,5	2,3	2,0	1,8	1,7	1,6	1,5
- Ulaşım	0,7	0,7	0,9	0,9	1,0	0,8	1,1	1,0	0,9
- Kirlilik kaynakları	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
D. Zmni Vergi Oranları									
Tüketim	17,5	17,5	17,0	17,2	17,7	18,1	18,7	18,6	17,9
Emek	34,1	35,7	36,4	37,5	37,0	38,2	37,9	40,1	40,9
Sermaye	12,0	11,8	14,6	17,2	19,7	21,5	18,5	18,4	17,0
- Sermaye kazancı ve ticari kazanç	9,1	8,6	9,9	12,5	13,5	15,4	13,4	13,8	12,7
- Kurum kazancı	15,1	13,1	18,5	21,9	26,1	31,4	23,5	24,6	20,1
- Hanehalkı ve serbest meslek kazancı	6,4	6,3	6,7	8,6	8,5	8,8	8,8	9,2	9,2

Kaynak: EUROSTAT, "Structures of the Taxation Systems in the European Union", Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg, 2005, pp. 142.